

Školský vzdelávací program

**Súkromná základná škola waldorfská
Polárna 1, 040 12 Košice**

2025/2026

Obsah:

Charakteristika a vlastné zameranie školy

Základné údaje o škole

Profilácia školy - waldorfská koncepcia vyučovania

Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu

Vízia pre školský rok 2025/2026

Charakteristika pedagogického zboru

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami

Spolupráca s rodičmi

Profil absolventa

Kľúčové kompetencie

Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy

Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách

Zabezpečenie vyučovania žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

Kontrolná činnosť školy a autoevalvačné postupy

System kontrolly a hodnotenia žiakov

Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu

Prílohy školského vzdelávacieho programu

Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program Súkromnej základnej školy waldorfskej Polárna 1 Košice
Stupeň vzdelania	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	Denná, plnoorganizovaná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školy	Súkromná
Názov školy	Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice
Adresa	Polárna 1, 040 12 Košice
IČO	42 40 91 36
Riaditeľ	Mgr. Marcela Kováčová
Zriaďovateľ	Spoločnosť priateľov slobodnej výchovy a vzdelávania „Kridla“ Rázusova 18, 040 01 Košice IČO: 35522119 KODFIN : S1055 od 01.09.2022
Dátum vzniku	01.09.2015
Miesto vydania	Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice (ďalej iba SZŠW KE)

Košice, s účinnosťou 01.09. 2025

.....
riaditeľ školy

.....
štatutárny orgán zriaďovateľa

tel.: 0902 049 069, 055/308 40 71
e-mail: ke@iwaldorf.sk
web: www.kosice.iwaldorf.sk

Tento školský vzdelávací program je schválený MŠ SR na základe Vyhodnotenia experimentálneho overovania „Projektu organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu, č. 2014-19068/57358:1-100B, zo dňa 18.11.2014, ktoré zhodnotilo projekt realizovaný od roku 2001 do roku 2013.

Špecifické doplnenia robí WŠ Polárna 1 Košice na základe rozhodnutí pedagogického kolégia, ktoré sú zapísané v zápisnici, ide o špecifiká tejto školy.

I. Charakteristika a vlastné zameranie školy

Základné údaje o škole

V školskom roku **2025/2026** má škola päť ročníkov: 1., 2., 3., 6. a 8. ročník

- 1. ročník – 15 žiakov
- 2. ročník – 23 – z toho 1 UA
- 4. ročník – 27 žiakov – z toho 2 UA
- 6. ročník – 25 z toho na individuálnom domácom vzdelávaní 3 žiaci
- 8. ročník – 26 žiakov - z toho 1 UA

Celkový počet žiakov: 116 žiakov

Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice vznikla zo zákona podľa § 14 ods.6 písm. a) v spojení s § 39c ods.6 až ods.8 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k 1.9. 2015, z elokovaného pracoviska Polárna 1, Súkromnej základnej školy waldorfskej Vihorlatská 10, Bratislava (ďalej iba SZŠW BA). Elokované pracovisko vzniklo z rozhodnutia iniciatívnej skupiny pedagógov, ktorí dlhé roky pracovali na propagácii waldorfskej pedagogiky v Košiciach, ako 9 ročná, plno organizovaná škola so slovenským vyučovacím jazykom. Bolo potvrdené rozhodnutím MŠ SR č. 2013-11733/37339:2-916 z dňa 9.8.2013. Od roku 2012 – ešte ako elokované pracovisko - otvorila škola svoje brány pre žiakov prvej triedy. Škola otvára prvý ročník každý druhý rok z organizačných a personálnych dôvodov.

Pedagogický proces v škole je organizovaný v zmysle overeného učebného plánu, schváleného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky listom č. 2014-19068/57358:1-100B, zo dňa 18.11.2014 na základe Vyhodnotenia experimentálneho overovania „Projektu organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu“.

Organizácia je od začiatku prevádzkovaná v prenajatých priestoroch Obchodnej akadémie, Polárna 1, Košice (ďalej iba OA).

Súčasťou Súkromnej základnej školy waldorfskej, Polárna 1, Košice je Súkromný školský klub detí, Polárna 1, Košice s termínom začatia činnosti od 1. februára 2016 na základe Rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky rozhodnutím č. 2016-1209/1:1-100B o zaradení do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.

Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice vo svojej činnosti vychádza z princípov waldorfskej pedagogiky Rudolfa Steinera, ktorú rozvíja vzhľadom k miestnym, časovým a kultúrnym podmienkam.

II. Profilácia školy - waldorfská koncepcia vyučovania

Teoretické východiská

(z Projektu Overovanie organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu)

*Pedagogika je vo svojej podstate láska k človeku, vyvierajúca z poznania človeka.
Prinajmenšom na tomto by mala byť vybudovaná.*

/Rudolf Steiner/

POVAHA WALDORFSKEJ ŠKOLY A TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Waldorfská škola je všeobecno-vzdelávacou jednotnou školou, poskytujúcou vzdelanie deťom od 6 do 15 rokov. Je to deväťročná škola umožňujúca žiakom pokračovať vo vzdelávaní buď troj až štvorročným vyšším stupňom waldorfskej školy alebo ktoroukoľvek strednou školou a odborným učilišťom. Škola sa svojou koncepciou riadi princípmi pedagogiky Rudolfa Steinera, ktorú tvorivým spôsobom rozvíja vzhľadom k miestnym, časovým a kultúrnym podmienkam, v ktorých pracuje.

Podnetom k založeniu prvej Slobodnej waldorfskej školy v Stuttgarte boli idey Rudolfa Steinera (1861 – 1925) o úlohe vzdelávania a školy v spoločnosti. Škola by mala byť organizovaná ako slobodná inštitúcia, nezávislá na momentálnom spoločenskom usporiadaní, mala by rozvíjať v dieťati individuálne vlohy, tvorivý duševný a duchovný potenciál.

Waldorfská pedagogika vychádza z antroposofickej antropológie Rudolfa Steinera, ktorá si všíma zákonitosti vývojových období dieťaťa, zmien jeho vzťahu k svetu a jeho schopnosti učiť sa. Učebné osnovy a metodiky sú priamo odvodené z tohoto poznania dieťaťa. Výchova je chápaná ako proces, vychádzajúci síce zo zákonitostí spoločných pre všetkých, rešpektujúci však osobitosti individuálneho vývoja každého dieťaťa.

Hlavným cieľom školy je rozpoznať možnosti, vlohy a talent každého dieťaťa, pomáhať mu v poznávaní sveta a seba samého tak, aby sa vzdelaním a výchovou stávalo slobodným človekom, samostatným a zodpovedným za seba a svet. Vo vzdelávaní, zodpovedajúcim individuálnym možnostiam a vekovým stupňom, dieťa poznáva a prežíva svet prírody, svet ľudí a svet duchovnej kultúry, učí sa chápať zmysel poznatkov o sebe, pre svoju sebaapremenu, svoje sebazdokonaľovanie. Vstupuje primerane svojim rastúcim vnútorným silám do kultúry národa a ľudstva. Osvojuje si materinský jazyk a cudzie jazyky, poznáva vedy o prírode, spoločnosti, základy umenia a náboženstva, čo spolu s telovýchovnou, pracovnou a umeleckou činnosťou umožňuje jeho zdravý telesný, duševný a duchovný rast a tým rovnovážny rozvoj rozumu, citu a vôle. Žiak nasleduje prirodzenú ľudskú autoritu učiteľa. Vyučovanie je založené na vzájomnom porozumení a spolupráci učiteľa a žiakov. Narastajúce poznatky sú sprostredkované tak, aby viedli k životnej múdrosti, duchu porozumenia a pomoci, posilňujú vedomie vzájomnosti, lásky a morálky.

UČEBNÝ PLÁN

Vzhľadom k spoločenským, miestnym i historickým zmenám je návrh slovenských učebných osnov školy waldorfského typu vypracovaný tak, že umožňuje porovnateľnosť so štátnymi štandardami. Predpokladá však odlišnú koncepciu práce v jednotlivých ročníkoch a učebných predmetoch.

Učebný plán školy je veľmi bohatý. Okrem tradičných predmetov sú v ňom rozličné remeselné a umelecké predmety, ako napríklad knihviazačstvo, modelovanie, tkáčstvo, práca s drevom, s kovem, záhradníctvo atď. V tejto rôznorodosti je zakotvená snaha predovšetkým o všestranný rozvoj dieťaťa, ale zároveň je to možnosť, aby každý našiel v učebnom pláne niečo, v čom môže vyniknúť. V pozadí každej učebnej látky však spočíva výchovný cieľ. Duša dieťaťa by sa mala prostredníctvom tejto látky cvičiť a rozvíjať svoje sily. Tým podstatným na waldorfskom učebnom pláne nie je samotná učebná látka, ale duševné schopnosti, ktoré rastú prácou s ňou.

Účinný vzájomný vzťah medzi obsahom vyučovania a podporou dieťaťa v jeho vývoji, patrí k základom waldorfskej pedagogiky.

V tomto zmysle je možné považovať pre dieťa učebnú látku, ktorá zodpovedá jeho veku, priamo za liečivú.

Ďalšou dôležitou črtou učebného plánu je tesné prelínanie jednotlivých predmetov, cieľom ktorého je predstaviť deťom svet vo vzájomných súvislostiach a vo vzťahu k človeku. Učiteľ sa usiluje predovšetkým o vysvetlenie základných princípov v každom jednotlivom predmete, volí preto názorné príklady blízke deťom daného veku, snaží sa nepreťažovať žiakov encyklopedickými vedomosťami. Zároveň sa usiluje o dosiahnutie rovnováhy medzi

vedou, umením a duchovnými hodnotami. Práve súlad medzi pravdou (vedou), krásou (umením) a dobrom (duchovne hodnoty) tvorí vhodný základ pre vzdelávanie.

EPOCHOVÉ VYUČOVANIE

Podľa antropologicko-pedagogických a psychologicko-pedagogických zásad Steinerovej pedagogiky sú hlavné predmety matematika, materinský jazyk, dejepis, zemepis, prírodopis, fyzika a chémia, v ktorých sa najväčší dôraz kladie na vedomosti a porozumenie, myslenie a predstavivosť, vyučované koncentrovaným spôsobom vo väčších učebných blokoch v tzv. epochách. Hlavný predmet sa teda učí každé ráno po niekoľko týždňov v tzv. hlavnom vyučovaní. Epocha môže trvať 2 až 6 týždňov, podľa charakteru predmetu a veku dieťaťa. Učiteľ, spolu so žiakmi, má možnosť plne sa ponoriť na dlhší čas do niektorej oblasti a docieľiť v nej pokrok, potom odstúpiť od nej a nechať deti zabudnúť na podrobnosti. Správny rytmus zabúdania a vybavovania hrá dôležitú úlohu v rámci starostlivosti o rozvoj pamäti a získavanie schopností. To odpovedá zákonitostiam učenia ako prežívania, ako hlbokého prenikania, ponorenia do osvojovaných poznatkov a je v zhode so zákonitosťami a funkciou pamäťového vštepovania a zabúdania.

Tak, ako život prebieha medzi polaritami a tým vzniká opakujúci sa rytmus (výdych - nádych, bdenie - spánok, atď.), ktorý nás udržuje pri zdraví, tak i dieťa potrebuje vo vyučovaní striedať klud a pohyb, načúvanie a vlastnú činnosť, individuálnu prácu a prácu v kolektíve, plnú bdelosť a snivé ponorenie do obrazov. Dieťa potrebuje rytmus v oveľa väčšej miere ako dospelý, doslova si ho vyžaduje. Táto jeho potreba je zohľadnená pri tvorbe učebného plánu, rozvrhu hodín. Rytmus je prítomný aj v hodine samotnej. Hlavné vyučovanie zaberá prvé dve ranné hodiny, a preto sa ešte delí na tri časti. Prvá časť je rytmická, plná pesničiek a básničiek, pohybu, rytmických cvičení atď., má za úlohu deti prebudiť, navodiť v nich vedomie spoločenstva triedy a naladiť ich na samotné vyučovanie. V druhej časti - vyučovacej, sa najprv súhrnne zopakuje učivo z predchádzajúceho dňa a z toho potom organicky vyplynie ďalší učiteľov výklad novej látky. Hodina končí rozprávaním, ktoré má za úlohu triedu upokojiť, zharmonizovať.

Ostatné predmety sa vyučujú v bežných vyučovacích hodinách. Ale aj v nich sa učiteľ snaží zachovať rozdelenie na časť rytmickú, vyučovaciu a časť rozprávania. Po hlavnom vyučovaní nasledujú predmety, v ktorých sa kladie väčší dôraz na rytmické opakovanie, ako sú cudzie jazyky, hudba, eurytmia. Potom, v neskorších doobedňajších alebo v poobedňajších hodinách nasledujú zamestnania umeleckého a remeselno-praktického charakteru.

HODNOTENIE

Vo waldorfskej pedagogike vchádzame ako pedagógovia do prostredia, ktorého samozrejmom významnou súčasťou je princíp neznámkovania. Z tohto pohľadu waldorfská pedagogika nie je experimentom, ale tvorivou, umeleckou pedagogikou, ktorá v kultúrnom prostredí Európy zrela skoro 100 rokov, aby sa do dnešnej doby ako žiadaná a osvedčená pedagogická alternatíva rozšírila do celého sveta. Žiaci nie sú po celý čas dochádzky do školy klasifikovaní známami, ani podľa svojich výkonov navzájom porovnávaní, aby sa nepodporovala vzájomná prospechová súťaživosť.

Jedinou súťažou, ktorú dieťa pestuje, je súťaž so sebou samým, aktívna snaha po osobnom sebazlepšovaní. Tomu zodpovedá aj hodnotenie žiakov. Ich všestranný osobný rast je vyjadrovaný priebežným hodnotením a na konci školského roka písomným výročným slovným hodnotením triedneho učiteľa a odborných učiteľov, ktoré je umelecky spracované.

Patrí k pilierom waldorfskej pedagogiky, že sa učiteľ snaží budovať žiakovu motiváciu prostredníctvom záujmu o učebnú látku a prostredníctvom pozitívneho vzťahu medzi učiteľom a žiakom. Motivácia cez sebeckú ctižiadostivosť a nezdravý strach, k čomu dochádza známkovým hodnotením, nie je zlučiteľná s podstatou waldorfskej pedagogiky.

TRIEDNY UČITEĽ

Výchovný význam blízkeho osobného vzťahu medzi učiteľom a žiakom je daný tým, že žiaci majú jedného triedneho učiteľa, ktorý s nimi prechádza na druhý stupeň a vedie ich aspoň od 6.-7. ročníka, pokiaľ nie je možné viesť triedu celým obdobím základnej školy.

To umožňuje výchovu založenú na podrobnom poznaní osobnosti každého dieťaťa, citlivé reagovanie na všetky pozitívne zmeny a krízy v jeho vývoji.

Skutočnosť, že v epochách vyučuje väčšinu hlavných predmetov, dáva triednemu učiteľovi možnosť stretávať sa s triedou denne, po celú dobu trvania základnej školy. To dovoľuje, na jednej strane, vytvoriť blízky vzťah s každým dieťaťom, ktoré v hĺbke svojej duše tuží po tom, aby bolo vnímané vo vývoji, súvislo po dobu niekoľkých rokov. Len tak môžeme dospieť k ucelenému pohľadu na jednotlivé dieťa. Na druhej strane, takéto pôsobenie triedneho učiteľa, mu umožňuje tesný kontakt s triedou ako celkom, ako jednotným sociálnym organizmom, prechádzajúcim svojim vlastným vývojom. Triedny učiteľ sa tým stáva predovšetkým univerzálnym duchom triedy, nie špecialistom.

Takéto postavenie triedneho učiteľa vytvára priestor na to, aby učiteľ mohol prispôbiť učebnú látku tak, aby zodpovedala vývojovým potrebám detí a zároveň vytvárala jednotný celok s ostatnými predmetmi. Aj keď jednotlivé predmety v učebnom pláne vystupujú oddelene, učiteľ sa snaží, aby ich vo vyučovaní pojal v súvislostiach. Vtedy aj dieťa prežíva svet v nie od seba oddelených vedných oblastiach, ale ako usporiadaný celok. Dieťa si prostredníctvom učiteľa formuje celkový obraz sveta. Zároveň, ale učiteľ dôsledne dbá na to aby vo všetkom, čo sprostredkúva, deti mohli nájsť skutočné prepojenia na praktický život. Učiteľ sa tak do značnej miery stáva tvorcom učebného plánu. Aby učiteľ mohol splniť tak náročné úlohy, musí mu byť zaručený voľný priestor pre vlastné originálne a tvorivé spracovanie učebnej látky, v rámci dodržania cieľov vzdelávacieho programu. Je jednou zo životných podmienok waldorfskej pedagogiky, že učiteľ má právo na originálny postup v jednotlivých predmetoch. Učiteľ nestojí pred žiakmi len so svojimi momentálnymi vedomosťami, ale aj so svojimi schopnosťami, vlohami, tvorivým potenciálom. Schopnosť a snaha učiť sa, to je to, čo sa učiteľ snaží vštepiť deťom aj tým, že túto schopnosť sám má a neustále ju v sebe rozvíja. Sebavýchova, sebazdokonaľovanie je to, čo môže dieťa vnímať u človeka, ktorý s ním prechádza významným úsekom jeho životnej cesty, ktorý ho formuje nielen svojimi vedomosťami, ale aj tými vnútornými silami, ktoré má v sebe. Vzniká tak možnosť vytvoriť vyučovanie, ktoré neprúdi od hlavy k hlave, ale od srdca k srdcu.

Tak široký záber predmetov u jedného učiteľa ho podnecuje k intenzívnej spolupráci s ostatnými kolegami. Učitelia často navzájom hospitujú, prípadne si ináč odovzdávajú skúsenosti.

UČEBNICE

Špecifickou črtou waldorfských škôl je absencia učebníc v ich klasickej podobe. A to preto, že im chýba vzťah ku konkrétnej pedagogickej situácii a momentálnemu stavu triedy. Ich úlohu plnia materiály, ktoré učiteľ sám alebo v spolupráci s kolegami, pripravuje vzhľadom na svoju triedu a výchovný vplyv svojho učiva. Knihy (napr. atlasy, slovníky, súbory cvičení) sa používajú samozrejme tiež, ale prvoradá sú originálne texty, ktoré majú vedeckú či umeleckú hodnotu. Knihy môžu byť doplnkom, nikdy však nie hlavným prostriedkom pri vyučovaní. V tejto súvislosti majú veľký význam pracovné a epochové zošity, ktoré žiaci sami vytvárajú a ktoré im potom pri domácich prípravách nahrádzajú učebnice. V týchto zošitoch žiaci zhromažďujú podstatu jednej epochy; texty učiteľ buď diktuje alebo sa vypracúvajú spoločne v triede, ilustrácie k nim sú výlučne dielom detí. Postupne je deťom prenechávaná stále väčšia sloboda pri formulovaní textov epochových zošitov. Zostaviť jasný, zrozumiteľný a stručný text je dôležitým cvičením. Učiteľ odporúča v stále väčšej miere starším žiakom príručky a originálnu literatúru, s ktorou oni pracujú. Raz prebudeny záujem, spojený s výchovou k samostatnosti, podnecuje k individuálnej práci.

RIADENIE ŠKOLY

Pre riadenie a ducha školy sú dôležité pedagogické konferencie, ktoré sa konajú každý týždeň, a ktorých úlohou je vzájomná porada učiteľov o otázkach výchovy a vzdelávania. Je to priestor venovaný vlastnej pedagogickej činnosti učiteľov a problémom jednotlivých tried a žiakov. Konferencie sú aj miestom permanentného vzdelávania učiteľov školy.

Príspevkom waldorfskej pedagogiky k citlivej otázke riadenia a manažmentu školy je spôsob, akým kolégium učiteľov prichádza k rozhodnutiu; kolégium je zložené z učiteľov ako rovnocenných partnerov, riaditeľ nevydáva direktívy, čo v konečnom dôsledku prináša učiteľom možnosť významne sa podieľať na riadení školy. Tým sa výrazne zvyšuje ich zainteresovanosť a záujem o veci týkajúce sa chodu školy ako celku, nie snáď len ich vymedzeného úseku.

Citát: R. Steiner, GA23, Základné body sociálnej otázky. (Výber z predslovu):

O správe pedagogických zariadení

Podstata výchovy a vzdelávania - z ktorej predsa vyrastá celý duchovný život - musí byť postavená do správy tých, ktorí vychovávajú a vzdelávajú. Do tejto správy nemá nič hovoriť či režírovať ju to, čo je činné v štáte alebo v hospodárstve.

Každý vyučujúci má na vyučovanie použiť len toľko času, aby mohol byť ešte aj správcom svojej oblasti v organizácii školy. Tým sa postará o správu tak, ako sa stará o výchovu a vyučovanie samotné.

Predpisy nedáva nikto, kto sám súčasne nestojí v živom vyučovaní a vzdelávaní. Žiaden parlament, žiadne osobnosti, ktoré azda niekedy vyučovali, ale už to nerobia, do vecí nehovoria. To, čo sa zažíva bezprostredne vo vyučovaní, to prúdi aj do správy. Je prirodzené, že v rámci takéhoto zariadenia pôsobí vecnosť a odborná svedomitosť v najvyššej miere.

SPOLUPRÁCA S RODIČMI

Jedným z pilierov waldorfskej pedagogiky je spolupráca učiteľov a rodičov. Sú to ľudia, ktorí sa najvýznamnejšie podieľajú na výchove školopovinného dieťaťa. Preto pre zdravý vývoj jeho osobnosti je ich spolupráca nesmierne dôležitá. Z tejto spolupráce vzniká na strane rodiča pochopenie a porozumenie pre waldorfskú pedagogiku a pre individuálne výchovné opatrenia učiteľa voči jeho dieťaťu; učiteľovi to pomáha v lepšej orientácii v špecifickej situácii každého žiaka. Vzniknutá dôvera medzi rodičmi a učiteľom pomáha neskôr prekonať aj tie „horšie časy“, spojené s pubertou.

Spolupráca sa uskutočňuje častým osobným stykom medzi rodičmi a učiteľmi tak v škole, ako aj doma, pomocou rodičov pri riešení výchovných a vzdelávacích úloh školy. Často sú to práve rodičia, ktorí významne pomáhajú pri materiálnom zveľaďovaní školy. K dobrým vzťahom medzi školou a rodičmi významne prispievajú aj rodičovské kurzy o pedagogickej problematike alebo úvodné kurzy v umeleckých oblastiach, ktoré môžu byť spojené s výstavkami detských prác v tejto umeleckej činnosti, verejné ročné slávnosti, spoločné výlety.

Učitelia vo waldorfskej škole sa usilujú o výchovu slobodných ľudí, neobmedzených žiadnym konkrétnym svetovým názorom. Skôr im ide o rozvinutie prirodzených vlôh detí tak, aby potom v dospelosti boli schopné samostatnej orientácie, zodpovedného a sociálne pozitívneho konania. Waldorfská pedagogika je orientovaná na dieťa a vychádza z jeho potrieb a poznania jeho vývoja. To, že svet je podávaný dieťaťu v súvislostiach, mu pomáha vytvoriť si obraz sveta okolo ako celku, do ktorého je schopné pevne sa postaviť. To, že všetko sa uvádza do vzťahu k človeku, dáva dieťaťu možnosť získať pocit „to všetko sa ma bezprostredne dotýka“ a tým aj podnecuje záujem o svet, v ktorom žije. Tým, že neexistuje hodnotenie pomocou známok, písomky, skúšky, dieťa nemá strach zo školy, ktorá tvorí podstatnú časť jeho detského sveta. Absencia klasifikácie podnecuje deti k sociálnemu

správaníu: lepší žiaci pomáhajú slabším, nepotrebujú súťažiť. Tým, že predmety sú zaraďované do rozvrhu v dobe, keď je dieťa pre ne zrelé, nie je dôvod, aby ho nezaujali.

Tým, že od detí nie sú vyžadované samostatné úsudky skôr, ako sú schopné ich vytvárať, nestrácajú deti schopnosť samostatného tvorivého myslenia. Moderný svet potrebuje práve takých ľudí, ktorí chcú žiť vo vnútornej slobode a chcú ju uskutočňovať v ľudskej spoločnosti. Tomu slúžia waldorfské školy, preto sa im hovorí „slobodné“.

Metodologické a didaktické znaky:

1. Dieťa a jeho vek je určujúci faktor pre výber a usporiadanie učebnej látky.
2. Osvojovanie učebnej látky vychádza z holistického prežívania a aktívneho konania žiaka, ktoré prostredníctvom syntetického poznávania vedie v neskoršom veku k analytickému chápaniu.
3. V období školskej dochádzky je výchovným princípom prirodzená autorita dospelého.
4. Prostredníctvom učebnej látky sa rozvíja obrazotvornosť dieťaťa. S rastúcim vekom stúpa kognitívna náročnosť a požiadavky na osvojenie, reprodukovanie a praktické využitie pojmov. Prevládajúci spôsob je zážitkové učenie sa.
5. Cieľavedomá práca s dlhodobou pamäťou.
6. Vo vyšších ročníkoch stúpajú nároky na samostatnú prácu žiaka v procese objavovania prírodných a spoločenských zákonitostí (samostatné pozorovanie, presný opis pozorovaného, tvorba vlastného úsudku a všeobecne platných záverov).
7. Dôležitým princípom práce je rytmus a opakovanie, ktoré posilňujú pamäťové osvojenie si učiva.
8. Pohyb je prirodzenou súčasťou vyučovania, pretože rešpektuje prirodzený vývoj dieťaťa od hrubej cez jemnú motoriku, správnu artikuláciu až po kultiváciu myslenia.
9. Rozprávanie príbehov je výchovným prostriedkom - pomáha k budovaniu morálnych hodnôt deťom prirodzeným spôsobom
10. Slovné hodnotenie, ktoré svojím formatívnym charakterom motivuje žiakov k zlepšovaniu svojho osobného výkonu
11. Učitelia pri príprave vyučovania čerpajú z pestrej palety zdrojov (napr. náučná, umelecká a publicistická literatúra atď.).
12. Žiaci si s pomocou učiteľa vytvárajú „vlastné učebnice“ (epochové zošity), ktoré okrem základných poznatkov zachytávajú aj ich individuálne spracovanie.
13. Uvádzať všetko do súvislosti s človekom. Vo všetkom, čo robíme, by sme mali mať na zreteli skutočne praktický život. Nerobiť nič vyumelkované, životu vzdialené.
14. Najskôr konať, potom pochopiť – dieťa musí najskôr pozbierať skúsenosti.
15. Postupovať od celku k častiam – analytický prístup. Tento metodologický postup je uplatňovaný hlavne v matematike a gramatike.

16. Hlavne v prvých školských rokoch, má byť všetko, čo sa hovorí alebo robí, *krásne*, či už ide o to, ako učiteľ hovorí alebo ako píše na tabuľu. Dieťa má dostať príležitosť zažiť, že svet je *krásny*. Pre učiteľa je úskalie v tom, že pozná aj tú nepeknú stránku sveta. Jeho úlohou a cvičením bude, aby vo všetkom dokázal vidieť - nachádzať *krásu* a zdôrazňoval ju. Potom dieťa bude samo chcieť svoju prácu svedomito a *krásne* robiť. A ako metamorfóza tohto úsilia sa u neho neskôr môže rozvinúť naozajstný záujem o svet.

17. Zásada, že učivo sa nemá podávať v definovaných pojmoch, ale názorným slovami : *Všetko prinášať v podobe obrazu*. Prameň, rieka, skala, kameň, kvet, Polárka, ba dokonca aj fyzikálne a chemické zákony napr. o príťažlivej a odpudivej sile, samotný všedný život sa môžu stať symbolom – metaforou - podobenstvom, keď ich učiteľ charakterizuje obrazne. Učiteľ by rovnako, ako Goethe mohol povedať: „*Vo všetkom pominuteľnom drieme podobenstvo, ktoré moje deti potrebujú.*“ To, čo prináša učiteľ v podobe obrazu, musí oživiť vnútorným presvedčením a vrúcnosťou a takto vložiť do detskej duše. Nie z vyučovania, ktoré prúdi od hlavy k hlave, ale z vyučovania, ktoré vedie skôr od srdca k srdcu, bude dieťa čerpať sily po celý život.

18. Musíme sa snažiť „ušetriť“ dieťa od toho, aby predčasne dospelo alebo veľmi rýchlo „zostarilo“, a to tým spôsobom, že rovnakou mierou ako rozum budeme rozvíjať aj jeho vôľu, fantáziu a zrelosť duše.

19. Dieťa počas školskej dochádzky (v druhom sedemročí – termín podľa waldorfskej vývinovej psychológie) prechádza s triednym učiteľom „*bránou úsvitu krásy*“ (Schiller) a poznáva svet.

Filozoficko-pedagogický rámeček waldorfskej školy:

- Waldorfská pedagogika vznikla a je inšpirovaná antroposofickým poznaním človeka, ktoré učí vidieť svet a človeka v širokých súvislostiach. Antroposofia umožňuje hlbšie pochopenie človeka, a tým aj dieťaťa - je podnetom pre prácu učiteľa na jeho vlastnom rozvoji.
- Učiteľ prispôsobuje učebnú látku konkrétnej triede na základe učebných osnov pre daný predmet.

Vizuálne odlišnosti:

- - dôraz na estetické hodnoty vo vyučovacom procese (vedenie a úprava zošitov, triednych tabúľ, reči učiteľa, správanie)
 - dôraz na estetické kvality prostredia školy ako výchovného prostriedku a kultivácie vzťahu k svojmu okoliu

Vysvetlenie odlišností vyučovania prírodovedných predmetov

Koncepcia biológie vychádza z Komenského zásady postupu od najbližšieho k najvzdialenejšiemu a zameriava sa hlavne na podrobné spoznanie ľudskej stavby a funkcie

- jednotlivých orgánových sústav. Využíva najmä prirodzené možnosti každodenného pozorovania prírody, ako aj seba - spoznanie vlastného tela a jeho fungovania, ktoré sú prístupné všetkým žiakom a ich zmyslovej skúsenosti. Abstrakcia sa vo vývine dostavuje až následne. Snažíme sa o to, aby škola nebola pre deti iba teóriou. Najprirodzenejšou zvedavosťou je záujem o veci, s ktorými sa žiaci osobne stretávajú. Preto vo všetkých učebných obsahoch postupujeme:
- od celku k častiam
- od konkrétneho k abstraktnému
- od blízkeho k vzdialenému
- od praktického k teoretickému pohľadu
- od skúseností k vede

Naším cieľom nie je špecializácia v odbore, ale človek so širokým všeobecným poznaním a záujmom o svet, ktorý vďaka vnímaniu súvislostí svetu rozumie a zodpovedne v ňom koná. Osnovanie učiva vychádza z medzipredmetových vzťahov tak, aby boli čo najviac viditeľné ich vzájomné súvislosti a jednotlivé témy predmetov boli obohacované pohľadmi iných predmetov. V našej koncepcii sa usilujeme o to, aby žiadna učebná látka nebola podávaná izolovane, bez širšieho kontextu, ale ako jav vo svojich časových a priestorových súradniciach.

Riešenie všeobecných otázok biológie na mikroskopickej úrovni nekorešponduje s vývinovou úrovňou žiakov v deviatom ročníku. Preto sa táto téma objavuje v učebnom pláne waldorfských škôl až na strednom stupni, kde je možné sa oprieť o samostatnejší úsudok mladého človeka a je možné počítať s rozvinutejšími schopnosťami pracovať s modelovými predstavami a tieto systematizovať. Vo waldorfskom postupe vyučovania sa mikroskopické pozorovania a genetika objavujú prirodzene až na konci poznávacieho procesu.

III. Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu

- Škola má k svojej činnosti v školskom roku 2025/2026 prenajaté od Obchodnej akadémie Polárna 1 Košice (ďalej iba OA) tieto priestory:
- 5 učební, v ktorých je 5 kmeňových tried
- 1 učebňu eurytmie
- 1 odbornú učebňu pre prácu s drevom
- zborovňu, ktorá je zároveň kanceláriou riaditeľky školy
- 1 učebňu pre prácu s textilom
- oddelené toalety pre dievčatá a chlapcov (toaleta pre dievčatá I. stupňa, pre dievčatá II. stupňa, toaleta pre chlapcov I. stupňa a chlapcov II. stupňa)
- 2 miestnosti pre upratovačku
- v prenájme veľký vstupný vestibul
- v podielnom nájme chodby pri ročníkoch II. Stupňa

Žiaci sa stravujú v jedálni OA. Škola si prenajíma telocvičňu na hodiny Tv pre 4., 6., 8. ročník.

Pre hodiny telesnej výchovy je zabezpečené telocvičné náradie – lavičky, žinenky, gymnastický pás, odrazové mostíky, švédske bedne, trampolína, zostava na skok do výšky, pomôcky na akrobaciu a žonglovanie – súvisiace s projektom v 6. ročníku Cirkus a náčinie pre projekt v 5. ročníku Olympiáda. Škola má k dispozícii prenajatý vonkajší areál, kde pod dozorom učiteľov žiaci trávia veľké prestávky, vo vhodnom počasí hodiny Tv a v ŠKD realizujú pohybové aktivity. V budove školy majú sociálne zariadenia veľmi dobrý štandard s vyhovujúcim pomerom na počet žiakov, ich čistotu udržiavame vďaka ekologickým prostriedkom Sonet, ktoré kupujeme v obchodoch siete Biotrend s 20% zľavou. Na toaletách majú žiaci vždy k dispozícii toaletný papier, papierové utierky, tekuté mydlo zo Sonetu, starším dievčatám zabezpečujeme hygienické vrecká na vložky a samostatný odpadkový kôš na ne. Už niekoľko rokov dostávame sponzorský dar od košickej DM: toaletný papier, papierové utierky, servítky, čistiace prostriedky, handry. Všetky 4 toalety sme zrekonštruovali – vymenili sme toaletné misy, dvere do kabínok, vymenili sme dlaždice a dali sme nové obkladačky, steny a stropy sme vystierkovali. Stenu nad umývadlami umelecky skrášľujú keramické rybičky – výrobky kolegyně zo škôlky, ktorá je súčasne mamičkou nášho žiaka.

Učitelia majú k dispozícii zborovňu, ktorá je súčasne priestorom pre riaditeľku školy, je zároveň aj kanceláriou a je v nej umiestnená pedagogická knižnica. Učitelia majú v zborovni k dispozícii 3 počítače, 3 tlačiarne, kopírovacie zariadenie, skener, ďalšie zariadenia na úpravu (orezávanie) písomných materiálov, skartovačku. Škola má pripojenie na internet, cez optický kábel firmy Antik Košice. Triedy školy majú drevené okná, dvere, podlahy, lavice a stoličky podľa súčasných noriem, s nadštandardom umeleckej ručnej práce. Tá je viditeľná vo všetkých triedach v spôsoboch maľovania stien, v tvorení dekorácie, tvorenia policových systémov, krytov na radiátory či priestorov na odkladanie či zviditeľnenie žiackych prác. Každý ročník má vlastnú charakteristickú farbu stien a ich vzhľad sa mení v priebehu roka podľa preberaných učebných tém, ročných období či sviatkov. V každej triede alebo pred ňou je priestor na vystavenie prác žiakov. Od 7. ročníka je v triede k dispozícii premietáč s počítačom, internetom a kvalitným spätným projektorom. Trieda na prácu s drevom je vybavená hoblíkmi, drevárskym náradím, brúskou na dláta. Táto trieda má vybavenie aj na prácu s meďou. Textilná dielňa je vybavená mechanickými šijacími strojmi, elektrickými šijacími strojmi, kolovrátkom, česačkou na prácu s vlnou, pomôckami na štrikovanie, háčkovanie, šitie, vyšívanie, paličkovanie, plstenie. Eurytmická miestnosť je vybavená klavírom, medenými a drevenými tyčami, drevenými guľami, žiaci majú k dispozícii eurytmické šat a cvičky. Na vyučovanie hudobnej výchovy sú zabezpečené: sopránové flauty – každé dieťa má svoju, altové a tenorové flauty, 2 klavíry, 5 gitár, 3 husle, 1 akordeón, africké bubny a kongá, detské klarinety a priečne flauty, melodické trubice, stojany na noty. V školskom roku 2024 – 25 sme začali prácu na školskom orchestri a školskom zbore – základ tvoria žiaci 5. a 7. ročníka. Na výtvarnú výchovu sú zabezpečené: stojany a poháriky na akvarelové farby, štetce rôznych hrúbok, pastelky, giocondy, suchý pastel, potreby na kaligrafiu – rôzne pierka, tuše, potreby na linoryt, rudka - uhlík, mäkké ceruzky, uhlíkové ceruzky, plastické gumenky, pre vyššie ročníky zabezpečené maliarske stojany, špeciálne papiere na rôzne techniky kreslenia a maľovania. Na práce na pozemku je zabezpečené: lopaty, hrable, motyky, krompáče, fúriky, pílkys, rezačky, nožnice na drevo, krovinoz. Budujeme poličko, kompostovisko, dážďovkový kompost. Všetky miestnosti v priestore školy majú vymenené vstupné dvere za drevené, v každej triede je vyrobená drevená policová zostava, ktorá slúži ako knižnica, pod oknami je policová zostava, do ktorej si žiaci odkladajú zakladače so zošitmi, krabičky s potrebnými pomôckami..., okolo umývadiel je policová zostava, ktorá slúži na odkladanie. Každá trieda, podľa potreby má ešte svoje špecifické zariadenie – napr. v 6. ročníku sú v skriniach odložené pomôcky na fyziku a chémiu. Vo vstupnom vestibule sú pre žiakov zabezpečené drevené šatníkové skrine, na chodbách sú pred triedami namontované závesné skrinky na odkladanie pomôcok.

Chodby skrášľujú kvety, na oknách je aktuálna výzdoba podľa ročných období – tzv. transparentné obrázky.

Vedíme žiakov k triedeniu odpadu: bio, plasty, papier. Máme vlastný kompost, ktorý využívame na skvalitnenie pôdy v areáli školy. Budujeme vermi kompost – dážďovky, ktoré bio odpad spracúvajú, do pôdy prichádza aj bokashi kompost.

IV. Vízia pre školský rok 2025/2026

V personálnej oblasti:

- vízia otvárania nového prvého ročníka každý rok
- pokračovať 2. ročníkom vzdelávania vo WP pre rodičov
- zastabilizovať kolégium v súvislosti s postupným odchodom do dôchodku troch kolegyň zo zakladajúcej skupiny – odovzdávanie kompetencií, zmena na poste riaditeľa školy- funkčné školenie a postupne aj zástupcu školy
- noví klubisti
- nájsť stabilného stolára pre práce v interiéri školy
- nástup zdieľaného špeciálneho pedagóga – začiatok spolupráce s ním
- vytvorenie postu hospodára školy

V pedagogickej oblasti:

- vypracovať smernicu pre prácu podporného tímu – mať vlastného psychológa, špeciálneho pedagóga a terapeutov
- Práca na konferencii na tému Pozorovanie dieťaťa
- odborne viesť hodiny eurýtmie pod vedením vzdelanej eurýtmistky
- Pripraviť semináre pre rodičov
- Kolégium učiteľov opäť nacvičí pod vedením K.B.- Malý Spevohru Traja králi
- vzdeláť nového učiteľa pre post výchovného poradcu
- vedenie – sprevádzanie nových kolegov – adaptačné vzdelávanie
- sprevádzanie mladších žiakov staršími

V organizačnej oblasti:

- zrekonštruovať zborovňu – vymeniť koberec, urobiť stierky, nový nábytok
- dokončiť rekonštrukciu veľkej chodby skladový priestor
- vybudovať mobilnú triedu drevodielne ako pilotný projekt
- do drevodielne následne presťahovať zborovňu alebo kanceláriu riaditeľky školy
- vypracovať návrh projektu ďalších mobilných tried – z tohto dôvodu dohodnúť stretnutie na VÚC – spolupráca s projektantom

V. Charakteristika pedagogického zboru

Kvalifikovanosť zboru úzko súvisí s poňatím waldorfskej pedagogiky, postavenej na úlohe triedneho učiteľa počas veľkej časti obdobia vzdelávania žiaka na základnej škole. Učitelia majú vysokoškolské vzdelanie, doplnené 3-ročným štúdiom waldorfskej pedagogiky, ktoré ich oprávňuje k práci triedneho učiteľa vo waldorfskej škole a k práci odborného učiteľa.

3-ročné vzdelanie vo WP je podmienkou prijatia za triedneho učiteľa. Aspoň začatie tohto štúdia je podmienkou pre prijatie za odborného učiteľa a učiteľa v ŠKD, ak nie je vzdelávanie ani začaté, tak prísľub, že po roku práce v škole musí toto vzdelávanie začať.

Škola spolupracuje s CPPPaP Zuzkin park 10, 040 11 Košice, podľa dohody a potreby triednych učiteľov, navštevuje školu poradenská psychologička.

Od školského roka 2025/25 pracuje na škole zdieľaná špeciálna pedagogička Mgr. Daniela Ferková.

Personálne zabezpečenie v školskom roku 2025/2026

Triedni učitelia:

Triedna učiteľka 1. ročníka: Ing. Stanislava Lichvárová

Triedna učiteľka 2. ročníka: Mgr. Miroslava Lešínská

Triedny učiteľ 4. ročníka: Mgr. Jozef Bitzner Malý

Triedna učiteľka 6. ročníka: Mgr. Slavomír Lichvár

Triedna učiteľka 8. ročníka: Mgr. Renáta Blaschke

Ostatní pedagogickí pracovníci:

Mgr. Marcela Kováčová

Ing. Ľudmila Jakabová

Ing. Ľubica Kreibiková

Mgr. Katarína Hegyi

Mgr. Petra Hegedušová

Mgr. Natália Kostorná

Zdieľaná špeciálna pedagogička: Mgr. Daniela Ferková

Mgr. Art. Katharina Bitzner-Maly – lektor nemeckého jazyka, konzultant pre HV

Korepetítorka: Monika Tujvelová

Administratíva:

Riaditeľka školy: Mgr. Marcela Kováčová

Zástupca riaditeľky školy: Mgr. Renáta Blaschke

Administratívna pracovníčka: Jozefína Gáborová

Účtovníčka: Jana Pačilová

Hospodárka školy: Ing. Milada Perháčová

Bežný chod – upratovanie: Monika Chrenková, Ivana Lengyelová

Konzultanti pre:

Umelecké predmety – Eurhythmia - Tatiana Halačová

Prácu s drevom: Ismed Rešiti

Práca na reči – Ing. Milada Perháčová

- začínajúci triedny učiteľ pravidelne konzultuje svoju pedagogickú činnosť so svojim sprevádzajúcim učiteľom po dobu minimálne 2 rokov, je samozrejmosťou na našej škole, že sa vzájomne sprevádzame, podporujeme a pomáhame si vo výchovno-vzdelávacom procese

Podstata a kvalita úlohy:

Rudolf Steiner: citát

„Štyri zlaté pravidlá pre učiteľské povolanie:

Učiteľ nech je človekom iniciatívy vo veľkom i malom celku.

Učiteľ má byť človekom, ktorý má záujem o všetko svetské i ľudské bytie.

Učiteľ má byť človekom, ktorý vo svojom vnútri nikdy neuzavrie kompromis s nepravdivosťou.

Učiteľ nesmie vyschnúť a skysnúť.“

Právomoci:

- prijať do triedy žiakov na základe vlastného rozhodnutia, s vedomím kolégia; v sporných prípadoch sa poradiť

- na základe poznávania prirodzenosti dieťaťa má slobodu upraviť učebný plán v rámci základného učiva vymedzeného učebnými osnovami v danom ročníku a o závažných zmenách informuje kolégium

- má právo byť členom všetkých organizačných štruktúr školy (skupín, rád a pod.)

- hospitovať na hodinách svojich kolegov

- má právo vyjadriť svoj názor a interpelovať všetky procesy a úlohy školy

- začínajúci triedny učiteľ má právo vybrať si, prípadne zmeniť sprevádzajúceho učiteľa

Obsah a rozsah vzdelávacieho programu

MESIAC	ROZSAH (v hod.)	TÉMA	LEKTOR
Júl 2025	3	Metodika a didaktika 4. ročníka	Triedni učitelia
August 2025	5 2 5 2	Spev - Návčik viac--hlasej skladby na úvod školského roka Bezpečnosť a ochrana zdravia Práca s rečou Práca s deťmi so špeciálnymi potrebami	Ing. Stanislava Lichvárová Ing. Milana Kopčová – bezpečnostný technik INKOMI, s.r.o., Ing. Milada Perháčová PhDr. Denisa Pavlinská
September- december 2025 Január -máj 2026	Po 6 Spolu 54 hodín	eurytmia	Tatiana Halačová
Október 2025	2 6	Seminár Dítě jako hádanka – psychológia vývinu – 7.-9.11. Myšlienková práca s textom- Michaelská konferencia	Mgr. Slavomír Lichvár Ing. Ľudmila Jakabová
November 2025	6	Werbeck Trojkráľová spevohra – návčik re deti	Prof. Baldo Mikulič Katharina Bitzner-Malý
Február 2026	3		
Apríl 2026	5	Liečebná eurytmia – 12 cvičení	Alexandra Fialová
Jún 2026	15	Metodika WP	Kolegovia navzájom

Od septembra pravidelná ranná práca s rečou – Umenie reči – s Miladou Perháčovou
Plán aktualizáčného vzdelávania je otvorený dokument, ktorý je možné aktualizovať a dopĺňať podľa ponuky vzdelávanií a potrieb školy.

V ďalšom vzdelávaní zamestnancov za dôležité považujeme zabezpečiť:

Formou vzdelávacích podujatí a aktualizácie vzdelávania (semináre, kurzy, hospitácie, stáže...) zvyšovať kompetencie učiteľov v oblasti waldorfskej pedagogiky.

Spolupráca so zahraničnými vzdelávacími inštitúciami:

- IAO – podnety prináša Mgr. Slavomír Lichvár, ktorý zastupuje Slovensko v IAO
- prednášky p. Wiecherta v Prahe na tému Pozorovanie dieťaťa
- Letná Akadémia – príprava triednych učiteľov na nový ročník (Semily, interné školské vzdelávanie – zdieľanie skúseností)

Kurzy umeleckej reči, hudby, modelovania, maľovania a kreslenia, remesiel a eurytmie, liečebnej eurytmie, priestorovej dynamiky.

Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky waldorfského vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.

Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. uvádzajúci učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, arteterapeut.

Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠKVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.

Konkrétne:

Semináre na tému Pozorovanie dieťaťa s pánom Wiechertom – Slavomír Lichvár

Príprava na pozíciu výchovného – Miroslava Lešínská

Funkčné vzdelávanie – Marcela Kováčová

Ukončenie waldorfského vzdelávania – Katarína Hegyi

Semináre Práce s drevom – Katarína Hegyi

Telesná výchova a Bothmerova gymnastika – Jozef Bitzner Malý

Natália Kostorná – liečebná pedagogika

Do 4 rokov DPŠ – Jozefína Gáborová, Natália Kostorná

Najpodstatnejším miestom vzdelávania na našej škole je pravidelná štvrťková pedagogická konferencia, ktorá je miestom pre riešenie pedagogických problémov, miestom pre pedagogické témy, priestor pre prácu predmetových komisií, metodické stretnutia...

VI. Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami

Projekty v SZŠW rozlišujeme v nasledujúcich oblastiach:

- a.) projekty pedagogického kolégia
- b.) projekty práce so žiakmi
- c.) nepedagogické projekty

a.) Projekty pedagogického kolégia:

- 2. ročník Proseminára waldorfského rodiča (PWR)
- Spolupráca s waldorfskou škôlkou Studnička
- Spolupráca s akadémiou WP v ČR

- Spolupráca s Akadémiou Michael - vzdelávanie pre WZŠ

- Finančná a materiálna podpora waldorfských iniciatív , podpora práce ASS, finančná podpora Eliantu
- Organizácia 14. ročníka celoslovenskej Michaelskej konferencie
- UPJŠ a jej fakulty – pri prácach študentov, pri hospitáciách: aj v tomto školskom roku budú študenti ÚPJŠ hospitať na vyučovaní, prídeme na fakultu robiť semináre o WP na seminár študentov o alternatívnych pedagogikách – náčuvy od 2.10. 2025, - metodický seminár k hospitačnej náčuvovej pedagogicko-psychologickej praxi (MPPa) a výstupovej priebežnej praxi študentov (MPPb) 1.ročníka magisterského stupňa štúdia učiteľstva akademických predmetov na Filozofickej fakulte a Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktorý sa uskutoční dňa 25. septembra 2025 o 15:00 prostredníctvom – Slavomír Lichvár
- Iniciatíva Učíme sa spoločne Bratislava hospitácie kolegýň počas ich jarných prázdnin
- Všetky waldorfské iniciatívy, ktoré majú 6. ročník - spoločné vystúpenie projektu Cirkus
- spoločná metodicko-pedagogická práca s kolegami z WŠ- máj 2026
- Návčik spevohry Trojkráľová

Projekt Aktívna škola - pohyb na škole

Každé ráno pred vyučovaním sú deti vonku pred školou, na školskom dvore, od 7.00 - 7.45. Majú možnosť využívať herné prvky, hrať sa naháňacky.

Vonku nie sú, len keď prší.

Žiaci ročníkov 1.-4. majú na začiatku epochy v tzv. rytmickej časti veľa pohybu - tance, hry, rytmické hry - až do 45 minút.

Žiaci 5. ročníka na začiatku epochy alebo od 7.45 - 8.00 nacvičujú maratón alebo cviky ku Gréckej Olympiáde.

Žiaci 6. ročníka na začiatku epochy alebo pred epochou od 7.45 - 8.00 nacvičujú cirkusové zručnosti.

Každú veľkú prestávku, ktorá je 30 minútová, trávia žiaci vonku - behajú, hrajú naháňackové hry, sú na hrazdách, preliezkach, chodúľoch, cvičia so švihadlami, cvičia cirkusové zručnosti.

Žiaci 6. a 8. ročníka majú cez veľkú prestávku k dispozícii ping-pongový stôl, tiež cez obednú prestávku, ktorá trvá 35 minút, majú možnosť hrať ping-pong .

Počas obednej prestávky chodia hrať basketbal na školský dvor.

Majú natiiahnutý slackline, k dispozícii chodúle, jednokolky, švihadlá.

Žiaci často chodia na vychádzky a výlety do okolia školy.

Žiaci 1. - 4. ročníka sú v ŠKD stále vonku.

Pohyb je dennou súčasťou pobytu v škole.

b.) Projekty práce so žiakmi:

1. ročník:

SEPTEMBER

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- strihanie ovečky, Košická Polianka, čistenie, pranie, spracovanie vlny
- pravidelné rodičovské stretnutie – **22. 9. 2025 (pondelok – Sviatky)**
- dielnička pre rodičov – šitie peračiek – **26. 9. 2025 (piatok)**
- jesenná brigáda a opekačka na školskom dvore – **27. 9. 2025 (sobota)**
- Michaelská slávnosť – deti v škole - **29. 9. 2025 (pondelok)**

OKTÓBER

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **13.10. 2025 (pondelok - Rozprávky)**
- jabĺčková slávnosť, dielnička pre rodičov - vitráž – **24. 10. 2025 (piatok)**
- jesenné prázdniny – **30. 10. až 1. 11. 2025 (štvrtok až nedeľa)**

NOVEMBER

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **10. 11. 2025 (pondelok - Martin)**
- Martinská slávnosť s rodičmi – popoludní **11. 11. 2025 (utorok)**
- výroba sviečok, dielnička pre rodičov - škriatok **28. 11. 2025 (piatok)**
- adventná špirála – spoločne s rodičmi **30. 11. 2025 (nedeľa)**

DECEMBER

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- pečenie medovníkov, dielnička pre rodičov - hviezdy - **5.12. 2025 (piatok)**
- slávnosť svätého Mikuláša – deti v škole **8. 12. 2025 (pondelok)**
- vianočná besiedka všetky triedy – **13. 12. 2025 (sobota)**
- vianočné rodičovské stretnutie a bazárik v škole – **15.12. 2025 (pondelok)**
- vianočné prázdniny **22. - 31. 12 2025 (od pondelka)**

JANUÁR

- vianočné prázdniny – **1. - 7. 1. 2026 (do stredy)**
- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- trojkráľová slávnosť – spevohra pre deti v škole – **9. 1. 2026 (piatok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **12. 1. 2026 (pondelok)**

FEBRUÁR

- polročné prázdniny – **2. 2. 2026 (pondelok)**
- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- Hromnice – slávnosť deti v škole - **3. 2. 2026 (utorok)**
- dielnička pre rodičov – bábika v hviezde z filcu **6. 2. 2026 (piatok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **9. 2. 2026 (pondelok)**
- karneval detí v škole – **20. 2. 2026 (piatok)**
- rodičovský karneval v škole – **20. 2. 2026 (večer)**
- eurytmické predstavenie – deti v škole **27. 2. 2026 (piatok)**

MAREC

- jarné prázdniny – **2. - 6. 3. 2026 (pondelok-piatok)**
- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- dielnička pre rodičov - vajce a kuriatko - **13. 3. 2026 (piatok)**

- pravidelné rodičovské stretnutie – **16. 3. 2026 (pondelok)**

- vynášanie Moreny, deti v škole – **20. 3. 2026 (piatok)**
- Jarná brigáda s rodičmi – **21. 3. 2026 (sobota)**
- veľkonočná besiedka – **28. 3. 2026 (sobota)**

APRÍL

- veľkonočné prázdniny – **2. - 7. 4. 2026 (štvrtok - utorok)**
- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **13. 4. 2026 (pondelok)**
- dielnička pre rodičov - kohútik z látky s ryžou – **15. 4. 2026 (piatok)**

MÁJ

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- slávnosť stavania mája, deti v škole – **4. 5. 2026 (pondelok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **11. 5. 2026 (pondelok)**
- dielnička pre rodičov – vitráž – **22. 5. 2026 (piatok)**
- sviatok Turíce, opekačka s rodičmi v Kysaku – **23. 5. 2026 (sobota)**

JÚN

- triedne výpravy do okolia školy (piatky)
- pravidelné rodičovské stretnutie **8. 6. 2026 (pondelok)**
- Jánska slávnosť – deti v škole – **24. 6. 2026 (streda)**
- koncoročné divadelné predstavenie – **termín bude dodatočne ohlásený**
- odovzdávanie vysvedčení za účasti rodičov – **30. 6. 2026 (utorok)**

2. ročník:

- Eurytmické predstavenie s Elenkou Schmutz (február): Eugen Suchoň
- Výlet s rodičmi
- Brigáda s rodičmi
- Slávnosti s deťmi: Michaelská, Martinská, Vianočná, Jánska

4. ročník:

- 20. 9. 2025 Spoločná opekačka s rodičmi
- 21. 11. 2025 Výroba lampášikov, Martinská slávnosť
- 25. 11. 2025 Výroba sviečok z včelieho vosku
- 9. 2025 Michaelská slávnosť – deti v škole v rámci vyučovania
- 12. 2025 Slávnosť adventnej špirály
- 8. 12. 2025 Mikulášska slávnosť (deti v škole v rámci vyučovania)
- 13.12.2025 Spoločná vianočná slávnosť (besiedka) všetkých tried
- 15.-18.12. Vianočná kaviareň a bazár v škole
- 24. 1. 2026 Spoločná triedna sánkovačka
- 20. 2. 2026 Karneval detí v škole + Rodičovský karneval
- 20. 3. 2026 Vynášanie Moreny – prvý jarný deň
- 5. 2026 Deň matiek – príprava darčiekov a programu na besiedku
- 25. 5. 2026 Svätodušné sviatky – Turíce

- 1.- 5. 6. 2026 Škola v prírode

- 6. 2026 Deň otcov
- 24. 6. 2026 Jánska slávnosť – deti 1. stupeň

6. ročník:

- Geologický výlet do Tatier
- ŠVP Tatranská Lomnica – 8.-12.9.2025
- Čajovňa a kaviareň
- Ekonomická matematika v praxi - od 20.10. 2025 - raz týždenne v pondelky
- Cirkus
- Telesná výchova – vystúpenie pre rodičov a pre žiakov školy
- pondelok 30.3. a utorok 31.3.2026
- Opekačka v Kysaku
- Neformálne stretnutie s rodičmi - 29.5.2026
- Čarovná flauta
- Hudobná výchova – vystúpenie pre rodičov a žiakov školy - 5.6.2026

8.ročník:

- Most L.Da Vinci
- Tanečná- spoločenské tance, ľudové tance
- kurz 1. pomoci pre žiakov
- Sosna – stavba hobitíeho domčeka,
- Pomoc v jedálni škôlke aj ŠJ – počas utorka
- Bachledova dolina, prechádzka korunami stromov a visiacim rebríkom medzi dvoma skalami
- Akcie k orientácii smerom k SŠ so žiakmi aj s rodičmi, požiadať Gabiku Cvikovú alebo Janka Cipára o testy k povolaniu
- Kolonické observatórium
- Biodynamická farma - Maďarsko
- Prechod pohorím
- Divadelné predstavenia + filharmónia + koncerty,
- 10.10. – piatok Denník Anny Frankovej
- 18.12. štvrtok Dobrodružstvo pri obžinkoch

- Návštevy v podnikoch svojich rodičov

- Besedy, filmy o drogách a diskriminácii o šikane a trestno-právnej zodpovednosti, návšteva v centre pre drogovu závislosť – beseda s lekárom, beseda s Slovensko bez drog (p.Vysoká)
- Kurz plachetníc – rodičia, ktorí to vybavujú
- Sporenie na Florenciu – rodičia, ktorí to vybavujú
- S rodičmi o nebezpečenstvách, ktoré číhajú na ôsmakov – drogy, energetické nápoje, elektronické cigarety, internet – témy na rodičovských – dohodnúť so Slavomírom
- Návšteva centra drogových závislostí, spojená s prednáškou a prezentáciou závislostí na vybraných látkach – nikotínové vrecúška, nikotínové žuvačky, energetické nápoje, elektronické cigarety – ôsmaci
- Pravidelné rozhovory s rodičmi k tejto problematike
- Rozhovory s ôsmakmi k aktuálnym témam – nikotínové vrecúška, energetické nápoje, sledovanie relácií s touto problematikou, Opakované rozhovory ôsmakmi – raz za týždeň pozeranie filmov o vplyve drog, Workshop s o.z. Slovensko bez drog
- Vyžiadaný súhlas od rodičov deviatakov s testovaním žiakov pri podozrení na vplyv omamných látok

Indiáni Ameriky – šitie odevov, výšivka odevu + čelenka, náčelníčka perová čelenka + teoretické časti rozdelené medzi žiakov

Spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami:

- Európska rada waldorfských škôl so sídlom v Bruseli (ECSWE)
- Medzinárodná asociácia pre rozvoj waldorfskej pedagogiky v krajinách východnej Európy (IAO)
- Freunde der Erziehungskunst

Vzdelávací seminár v Kasseli (Nemecko)

Vzdelávací seminár v Semilech

BMI – medzinárodná organizácia Bothmerovej gymnastiky

Členstvo:

Asociácia waldorfských škôl a škôlok AWŠŠ a skrze ňu členstvo v ECSW

Asociácia súkromných škôl – zriaďovateľ školy aj škôlky Krídla

Spolupráca s rodičmi

Waldorfská pedagogika je postavená na úzkej spolupráci všetkých, ktorí dieťa vychovávajú a vzdelávajú. Z toho dôvodu sú kontakty rodiny a školy posilnené aj nasledovnými aktivitami:

Komunikácia s perspektívnymi rodičmi:

- triedne aj celoškolské tvorivé dielne
- prednášky

- internetová stránka školy <http://kosice.iwaldorf.sk>

Komunikácia s rodičmi školy:

- raz mesačne triedne rodičovské stretnutia
- individuálne konzultácie učiteľov a rodičov
- prezentácia tried v rámci celoškolských besiedok a slávností
- individuálne triedne besiedky najmä v nižších ročníkoch
- rodičovské náčuvy na triednom vyučovaní a konzultácia s vyučujúcimi
- výročné a základné dokumenty školy, umiestnené na nástenke školy ako aj na internetovej stránke školy
- vízia aktívnych rodičov k členstvu v medzinárodnej asociácii waldorfských rodičov
- prednášková činnosť a osвета v oblasti waldorfskej pedagogiky, psychológie a zdravia, ktorú škola organizuje pre rodičov
- tvorivé dielne podľa ročníkov
- spoločné brigády
- vzdelávanie skupiny rodičov PWR
- divadelná skupina rodičov, nácvik Prievozských Vianočných divadelných hier
- kaviareň pre rodičov

VII. Profil absolventa – vzdelanostný model absolventa primárneho a nižšieho sekundárneho stupňa

Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí.

Získal predpoklady na to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať.

Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania. Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,

osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápady a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom, kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania

Je založený na **klúčových spôsobilostiach (kompetentnostiach)**, ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi

poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene **ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.**

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezostávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.**

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):**

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
 - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu, buduje si

- vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní,

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Kľúčové kompetencie

Waldorfská škola rozvíja u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

KK1 - UČEBNÉ KOMPETENCIE

(spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa)

Nie je hanba nevedieť, hanba je nechcieť sa nič naučiť. (Albert Einstein)

Cieľ: Mať učebné kompetencie znamená naučiť sa efektívne sa učiť, pokračovať a zotrvať v učení sa, zorganizovať vlastné učenie sa, účinne hospodáriť s časom a s informáciami, a to tak individuálne ako aj v skupine, vyhodnocovať dosiahnuté výsledky a pokrok v učení sa, reálne si stanovovať potreby a ciele svojho ďalšieho vzdelávania.

Naučiť sa učiť sa podnecuje učiacich sa, aby stavali na svojom doterajšom učení sa a životných skúsenostiach, aby mohli používať a uplatňovať vedomosti a zručnosti v rozličných situáciách – doma, v práci, pri vzdelávaní sa a odbornej príprave.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Umožňuje žiakom vyskúšať si a osvojiť rôzne stratégie učenia sa a motivovať ich v záujme o poznanie a pre celoživotné vzdelávanie.

Prostredníctvom waldorfskej pedagogiky žiaci prechádzajú niekoľkými stratégiami učenia sa; od napodobňovania a obrazného vyučovania v nižších ročníkoch k tvoreniu pojmov, predstáv, záverov a hypotéz vo vyšších ročníkoch.

Individuálnym prístupom škola maximalizuje ich možnosť prežiť úspech a byť motivovaný k učeniu sa.

Škola umožňuje vo vhodných situáciách žiakom realizovať vlastné nápady a podnietiť ich tvorivosť.

Škola učí žiakov systematicky viesť a ukladať poznámky a informácie.

Učí ich zvedavosti, záujmu o učebnú látku a vytvára úlohy a podmienky, aby záujem prekračoval hranice vyučovacieho procesu či formálneho vzdelávania.

Učí žiakov pripravovať sa na výučbu, byť aktívny vo výučbe, robiť si zrozumiteľné, estetické a úplné poznámky, aktívne sa zapájať do riešenia úloh, problémov a rozhovorov.

Škola vytvára situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia pre samotné poznanie a pre jeho ďalší prínos.

Žiaci sa učia zákonitosti, že opakovaním a precvičením (motoricky, mentálne alebo cvičením pamäti) sa zvyšuje schopnosť a istota osvojenia si výkonu.

Škola ako jednu z učebných stratégií využíva zážitkové učenie sa, prostredníctvom ktorého sú nové predstavy a pojmy lepšie osvojené, zapamätané a začlenené do súvislostí života

žiaka. Škola postupne vedie žiakov v schopnosti objektívneho sebahodnotenia a hodnotenia iných žiakov.

Žiak sa učí kriticky zhodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Škola pestuje u svojich žiakov gramotnosť v písaní, čítaní, počítaní a základné IKT zručnosti vo vyšších ročníkoch (podľa učebných osnov), ktoré sú potrebné pre ďalšie vzdelávanie a život v spoločnosti.

Pestuje u svojich žiakov ochotu pracovať na sebe a ďalej rozvíjať svoje schopnosti, vedieť sa pružne prispôbiť v meniacich sa podmienkach.

Výstupy (indikátory) KK1 absolventa základnej školy:

Žiak sa chce a vie efektívne učiť, má pozitívny vzťah k učeniu sa.

Pozná vlastnú preferovanú stratégiu učenia sa.

Žiak je aktívny v procese učenia sa, má záujem o svet a jeho ďalšie poznanie.

Iniciatívne využíva výsledky učenia sa.

Vie si vytvoriť optimálne prostredie na učenie sa, vyhradiť si čas pre samostatné učenie sa, mať sebadisciplínu a odolávať stresu zo skúšok.

Využíva k svojmu učeniu sa rôzne informačné zdroje.

Kriticky hodnotí pokrok pri dosahovaní cieľov svojho učenia sa a práce, prijíma ocenenie, radu i kritiku zo strany druhých.

Pozná možnosti svojho ďalšieho vzdelávania.

Pozná silné a slabé stránky svojich zručností a vie si zvoliť cestu k ich ďalšiemu rozvoju.

KK2 - KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre dorozumievanie sa v materinskom a v cudzích jazykoch)

Cieľ: Mať komunikačné kompetencie znamená vnímať, vyjadrovať a interpretovať pojmy, myšlienky, pocity, skutočnosti a názory v písomnej a ústnej podobe (počúvať, hovoriť, čítať a písať) a z jazykového hľadiska zapojiť sa do komunikácie primeraným a tvorivým spôsobom v rôznych situáciách a sociálnych prostrediach (pri vzdelávaní, v práci, doma, pri voľnočasových aktivitách), aj v cudzích jazykoch.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k účinnej a vhodnej komunikácii so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole i mimo nej.

Pestuje bohatú slovnú zásobu a porozumenie odborným pojmom a konvenčným konštruktom. Žiak sa cvičí využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu.

Žiak sa učí adekvátnemu ústnemu a písomnému prejavu, ktorý zodpovedá situácii a účelu komunikácie.

Učí žiakov obhajovať a argumentovať svoj vlastný názor a zároveň počúvať názory iných.

Učí žiakov schopnosť vyjadriť svoj zážitok a cieľ, zámer svojho snaženia ako aj schopnosť zrozumiteľne a objektívne popísať vecnú stránku pozorovania.

Žiak zažije poznanie, že umelecká aktivita je možnosťou mimoslovného dorozumenia, ktorá má všeobecnú platnosť.

Škola prostredníctvom kooperatívneho učenia vedie žiakov k spolupráci, hľadaniu spoločných tém a cieľov a prostriedkov k ich dosiahnutiu.

Škola ako organizácia nadviazala partnerské vzťahy s viacerými organizáciami aj v zahraničí za účelom výmenných pobytov, návštev, spoločných aktivít a korešpondencie. Žiak sa učí prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.

Škola učí žiakov komunikovať v materinskom a dvoch cudzích jazykoch.

Žiak sa učí viesť formy efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Žiak si osvojuje vedomosti materinského jazyka (slovná zásoba, gramatické pravidlá a jazykové funkcie) ako aj zručnosti komunikácie v hovorovej a písomnej podobe.

Je postupne schopný aktívne počúvať, sústreďovať svoju pozornosť na hovoriaceho, udržiavať s ním očný kontakt, formulovať a klásť otázky, neskákať do reči, kultivovane požiadať o slovo.

Učí sa čítať s porozumením rôzne druhy textov, rozlišovať v texte podstatné od doplňujúceho. Žiak sa učí vyhľadávať, zhromažďovať, nachádzať zmysel, triediť a spracovávať informácie, dáta a pojmy v písanej podobe, používať ich pri štúdiu a pri systematizácii svojich poznatkov.

Učí sa tvoriť rôzne typy gramaticky a pravopisne správnych textov s rôznym zámerom, zhodnotiť tento proces (od prípravy textu až po jeho čítanie či prednes).

Uvedomuje si a vie oceniť jazykovú pestrosť a variabilitu foriem komunikácie v rôznych obdobiach a rozdielnych geografických a sociálnych prostrediach. Škola u žiakov rozvíja pozitívny postoj k literatúre a čítaniu.

Rozvíja pozitívny postoj k materinskému jazyku ako potenciálnemu zdroju osobného a kultúrneho obohatenia.

Škola buduje u žiakov pozitívny postoj k iným kultúram a vedie ich k medzikultúrnemu dialógu.

Škola posilňuje u žiakov schopnosť brániť sa predsudkom o kultúrnych stereotypoch a aktívne tvoriť svoje vlastné názory.

Výstupy (indikátory) KK2 absolventa základnej školy:

Žiak má rozvinutú čitateľskú gramotnosť (číta s porozumením, rozumie rôznym typom textov a záznamov, obrazovým materiálom, bežne používaným gestám, zvukom a iným informačným a komunikačným prostriedkom).

Žiak sa vyjadruje primerane k účelu jednania a komunikačnej situácii.

Vhodne sa prezentuje, svoju prácu i sám seba, v hovorených i písomných prejavoch, využíva verbálne i neverbálne prostriedky komunikácie.

Využíva komunikačné zručnosti na vytváranie vzťahov a dosahovanie vlastných cieľov.

Primerane využíva informačno-komunikačné technológie.

Spracúva bežné administratívne písomnosti a pracovné dokumenty.

Písomne zaznamenáva podstatné myšlienky a údaje z textu a prejavu iných ľudí.

Má pozitívny postoj a záujem o znalosti cudzích jazykov pre životné a pracovné uplatnenie.

Je motivovaný k prehĺbovaniu svojich jazykových zručností v celoživotnom učení sa.

KK3 - PERSONÁLNE A SOCIÁLNE KOMPETENCIE

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená stanovovať si na základe poznania svojej osobnosti primerané ciele osobného rozvoja v oblasti záujmovej i pracovnej, starať sa o svoje zdravie,

spolupracovať s ostatnými v skupine a prispievať k utváraniu vhodných medziľudských vzťahov.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola rozvíja u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu vlastnú a druhých.

V priebehu vyučovania škola využíva skupinové a kooperatívne formy a vzájomnú pomoc pri učení sa.

Žiak nadobúda sociálne kompetencie na praktických cvičeniach a úlohách.

Žiak je cvičený v schopnosti striedať role v skupine.

Je vedený k rešpektovaniu dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa podieľa. Úspech v umeleckej tvorbe posilňuje sebavedomie u žiakov aj tých menej schopných v iných predmetoch.

Škola u svojich žiakov buduje prostredníctvom svojich aktivít silné etické cítenie.

Žiak si vie svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami.

Žiak je oboznámený so zásadami zdravého životného štýlu.

Škola u svojich žiakov buduje zdravé národné a európske cítenie a vnímanie súvislostí.

Žiak sa učí konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská a porozumieť im.

Žiak získava dispozície zvládať stres a frustráciu a vyjadriť ich vhodným spôsobom.

Učí sa schopnosti spolupráce, založenej na sebavedomí, čestnosti a asertivite (vníma potreby druhých a aj svoje vlastné).

Učí sa oceniť rozmanitosť hodnôt a rešpektovanie ostatných ľudí, tolerancii voči hodnotám iných, rešpektovaniu ich súkromia.

Učí sa schopnosti vystúpiť proti antisociálnemu správaniu.

Prostredníctvom hlbokého porozumenia iným kultúram, ich hodnotám, jazyku a histórii sa učí prekonávať predsudky a robiť kompromisy.

Výstupy (indikátory) KK3 absolventa základnej školy:

Dokáže cieľavedomejšie rozvíjať a riadiť svoju osobnosť.

Vie sa podieľať na tímovej práci, so spolužiakmi a pedagógmi, vie prijať rolu v pracovnej činnosti.

Vo veku primeranej miere sa zúčastňuje spoločnej diskusie, rešpektuje rôzne hľadiská a čerpá poučenie z toho, čo si ľudia myslia, hovoria a robia.

Vie reálne posúdiť svoje fyzické a duševné možnosti, je schopný sebareflexie, odhaduje dôsledky svojho konania a správania v rôznych situáciách.

Koriguje, overuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a konanie iných ľudí, rozhoduje sa na základe vlastného úsudku, odoláva spoločenským i mediálnym tlakom.

Má zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu a zdraviu iných, stará sa o svoj fyzický i duševný rozvoj, je si vedomý dôsledku nezdravého životného štýlu a závislostí. Aktívne spolupracuje pri stanovovaní a dosahovaní spoločných cieľov.

Prispieva k vytváraniu a udržiavaniu hodnotných medziľudských vzťahov založených na vzájomnej úcte, tolerancii a empatii.

KK4 KOMPETENCIE NA RIEŠENIE PROBLÉMOV (pripravenosť pre tvorivé a kritické, samostatné riešenie problémov)

Cieľ: Mať kompetencie na riešenie problémov znamená byť pripravený tvorivo a kriticky riešiť samostatne bežné pracovné a mimopracovné problémy.

Ide predovšetkým o tvorivé myslenie ako schopnosť nachádzať a overovať nové riešenia problémov, pozeráť sa na veci netradičným spôsobom, nachádzať vzťahy medzi zdanlivo nesúvisiacimi a vzdialenými informáciami.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k samostatnosti pri riešení problémov a k podpore a rozvíjaniu zodpovednosti.

Žiak je vedený k aktívnemu podielu na všetkých fázach činnosti – na plánovaní, príprave, realizácii a hodnotení.

Výučba je vedená tak, aby sa žiaci učili hľadať rôzne riešenia a dokázali ich obhájiť.

Žiaci sú motivovaní problémovými úlohami z praktického života.

Škola podporuje hľadanie vlastnej cesty k riešeniu zadanej úlohy.

Žiak dokáže vnímať prácu iných spolužiakov a spoznáva, že riešenia môžu byť rôzne.

Pri hľadaní riešenia a rozhodnutí sú žiaci systematicky vedení v krokoch:

- vytvorenie úplného obrazu o situácii (informácie, fakty)
- problematizácia úlohy (otázky, jadro problému, nové uhly pohľadu, kritické zhodnotenie)
- nájdenie riešenia, rozhodnutie

Škola prostredníctvom problémovej výučby podporuje schopnosti žiakov efektívnejšie sa zúčastniť na celkovom procese hľadania nových riešení.

Škola zapája žiakov vo vyšších ročníkoch do spoločného tvorenia pravidiel a aktivít.

Výstupy (indikátory)KK4 absolventa základnej školy:

Vie získať informácie potrebné k riešeniu problému.

Vie navrhnúť spôsob, prípadne varianty riešenia problému.

Vie uplatniť pri riešení problémov rôzne metódy myslenia.

Vyhodnotí a overí dosiahnuté výsledky.

Spolupracuje pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Vie pracovať aj v primerane náročných, záťažových podmienkach.

KK5 OBČIANSKE A KULTÚRNE KOMPETENCIE

(pripravenosť pre zapájanie sa do občianskeho života a pre podporovanie kultúrnych hodnôt)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená uznávať hodnoty a postoje podstatné pre život v demokratickej spoločnosti a dodržiavať ich, konštruktívne sa podieľať na dianí v spoločnosti, konať v súlade s jej trvalo udržateľným rozvojom, uvedomovať si dôležitosť tvorivého vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií, podporovať hodnoty národnej, európskej i svetovej kultúry.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola pripravuje žiakov k potenciálu slobodnej a zodpovednej osobnosti, ktorí vedia uplatniť svoje práva a plniť svoje povinnosti.

V triednych kolektívoch žiaci spoločne stanovujú pravidlá správania.

V škole sú rešpektované individuálne rozdiely, ktoré vyplývajú z rozdielneho národnostného, sociálneho, kultúrneho a náboženského pozadia.

Žiak je vedený ku kultivácii vlastného vkusu a jeho obhajobe.

Žiak je vedený k uznávaniu cudzieho tvorivého snaženia a rešpektu k nemu.

Žiaci sa učia o občianskych právach, národnom jazyku, ústave vlastnej krajiny.

Sú oboznámení s kultúrnou a jazykovou rozmanitosťou v Európe a v iných oblastiach sveta.

Chápu význam estetických faktorov v každodennom živote.

Učia sa diskutovať o širokom spektre tém patriacich do okruhu kultúry – v oblasti literatúry, hudby, filmu, výrazového umenia, sochárstva, fotografie, designu, módy, televízie, architektúry, urbanizácie, úpravy krajiny, národného dedičstva, stolovania, jazyka.

Škola vychováva a podporuje ochotu zapojiť sa dobrovoľne v určitej činnosti pre školu a spoločnosť.

Výstupy (indikátory)KK5 absolventa základnej školy:

Rešpektuje rozmanitosť a iných ľudí, váži si ich vnútorné presvedčenie a je schopný vcítiť sa do ich situácie.

Chápe a rešpektuje základné princípy, na ktorých sú založené zákony a spoločenské normy, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školy.

Správa sa zodpovedne v krízových situáciách a situáciách ohrozujúcich život a zdravie, poskytne ostatným pomoc.

Uznáva hodnotu života, uvedomuje si zodpovednosť za vlastný život.

KK6 PRACOVNÉ KOMPETENCIE (pripravenosť pre uskutočňovanie myšlienok)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená iniciatívne meniť myšlienky na skutky, optimálne využívať svoje osobnostné a odborné predpoklady, uplatňovať tvorivosť, inováciu a riskovanie, plánovať a riadiť projekty pre dosiahnutie cieľov a pre úspešné uplatnenie sa vo svete.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola učí žiakov prevádzať pozorovania a experimenty, získané pozorovania (informácie, dáta) spracovať a vyhodnocovať.

Škola pomáha vytvárať pozitívny pracovný vzťah k umeleckým a manuálnym činnostiam.

Škola pomáha žiakom poznávať svoje schopnosti, reálne možnosti a uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri ďalšej profesijnej orientácii.

Individuálnym prístupom škola v spolupráci s rodičmi pomáha žiakom v procese výberu ďalšieho vzdelávania.

Škola dopĺňa výučbu o praktické exkurzie.

Škola oboznamuje žiakov so zásadami bezpečnosti a ochrany pri práci.

Vedie žiakov k príprave a udržiavaniu ich učebného priestoru.

Vychováva v žiakoch schopnosť pracovať na základe slovnej inštrukcie a predvedenej ukážky.

Buduje schopnosť primeranej pracovnej výdrže pri samostatnej tvorivej práci.

Žiaci sa učia pozorovať a posúdiť vlastný výsledok práce a porovnať s prácou druhých.

Žiaci sa učia plánovať svoje jednotlivé kroky, zhodnotiť ich a tak zistiť svoje reálne možnosti dokončenia práce- dospieť k reálnemu výsledku.

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Dokáže sa adaptovať a realizovať v meniacich sa podmienkach ďalších vzdelávacích ustanovizní.

Ochraňuje hodnoty a výsledky pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale aj z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia, ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt.

Rozvíja svoju osobnosť a využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja a svojej prípravy na budúcnosť. Vie sa aktívne prezentovať a vyjednávať.

Dokáže pracovať individuálne i v skupine na stanovených úlohách.

KK7 MATEMATICKO-VEDNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre využívanie matematiky a základov vedy a techniky)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená funkčne využívať matematické vedomosti a zručnosti v rôznych životných situáciách, používať základné vedomosti a metódy vied na objasňovanie prírodných zákonitostí, uplatňovať ich v oblasti technológií a v bežnom živote.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola postupnými krokmi učí žiakov logicky myslieť, čo je nadstavbou k pevne

vybudovaným elementárnym zručnostiam (motorickým, sociálno-emocionálnym, kognitívnym a jazykovým).

Škola učí žiakov používať matematické myslenie na riešenie množstva praktických problémov v každodenných situáciách.

Učí žiakov dôverovať vlastným odhadom a spresňovať ich spätnou väzbou.

Buduje základy prírodovednej gramotnosti žiakov, ktorá im umožní robiť objektívne podložené úsudky na základe presných pozorovaní a systematizácie poznatkov.

Učí žiakov používať techniky logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky).

Žiak si osvojuje matematické a prírodovedné kompetencie na úrovni:

Vedomosti:

- základné operácie a ich využívanie v každodenných situáciách (sčítanie,
- odčítanie, násobenie, delenie, percentá, pomer, miery a váhy),
- matematické termíny a definície, základné zásady geometrie a algebry, povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede,
- základné prírodné zákonitosti, vedecké pojmy, princípy a metódy,
- vplyv vedy a techniky na prírodu,
- prínosy a obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti vo všeobecnosti (v súvislosti s rozhodovaním, hodnotami, morálnymi otázkami, kultúrou atď.),

Zručností:

- uplatňovať základné matematické princípy a postupy v každodenných situáciách (domáci rozpočet, nakupovanie, cestovanie a voľný čas)
- sledovať a hodnotiť postupnosť argumentov, odkrývať hlavné myšlienky argumentácie,
- rozumieť a používať symbolický a formálny matematický jazyk (symboly a vzorce) a rozumieť ich vzťahu k prirodzenému jazyku,
- myslieť matematicky, rozumieť matematickým dôkazom, kriticky uvažovať, vedieť previesť problém z verbálnej roviny do matematického jazyka a symbolov,
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky,
- návyky vedenia presných pozorovaní a tvorenia záverov, ktoré z nich vyplývajú za daných podmienok,
- hľadať zdôvodnenie určitého tvrdenia,
- základný postoj je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať v podstate veci dôvody a posudzovať ich platnosť,

- kritické hodnotenie a zvedavosť, záujem o etické otázky a rešpektovanie bezpečnosti a trvalej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s vlastnou osobou, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Žiak si vybudoval základnú dôveru v schopnosti samostatného myslenia.

Prirodzenou etickou hodnotou je pre neho hľadanie pravdy a snaha ísť k podstate problémov, ktoré aktuálne rieši.

Nachádza vzťahy medzi javmi a predmetmi pri riešení praktických úloh.

Vie použiť matematické postupy pri všeobecnom i numerickom riešení rôznych praktických úloh v bežných situáciách.

Žiak správne používa a premieňa jednotky, s ktorými sa oboznámil v matematike a fyzike, vie používať pojmy kvantifikujúceho charakteru, robí reálny odhad výsledku riešenia danej úlohy.

KK8 INFORMAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre narábanie s informáciami a využívanie informačno-komunikačných technológií IKT)

Cieľ: Mať informačné kompetencie znamená vedieť získavať, posudzovať, uchovávať, tvoriť, prezentovať a vymieňať informácie a vedieť za týmto účelom využívať počítač a jeho príslušenstvo.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Prácu s informáciami a poznámkami:

Žiaci sú vedení k systematickému vedeniu poznámok a informácií z procesu výučby, s rastúcou náročnosťou a požiadavkami na celkovú úroveň.

Škola sa usiluje o celostný prístup k vyučovaniu. Vedomosti sú medzi predmetmi zdieľané, zavedené rozmanitými vyučovacími stratégiami. Nové skúsenosti, poznatky a informácie tak môžu byť prijaté, včlenené a zapamätané žiakmi školy (viď aj problematika medzipredmetových vzťahov a prierezových tém).

Škola využíva vo vyučovaní multimedialne obsahy, najmä ako prostriedok priblíženia učiva z rôznych uhlov pohľadu, pre ilustratívne účely a sprostredkovanie materiálu na cvičenie.

Práca s IKT:

Waldorfská škola začína budovať základy počítačovej gramotnosti u žiakov vyšších ročníkov.

Žiaci sa učia využívať IKT pri vzdelávaní, príprave na vyučovanie, tvorbe projektov.

Učia sa pracovať v prostredí základných počítačových aplikácií a na internete.

Učia sa porozumieť princípu, na ktorom je počítač vytvorený a limitom, ktoré tento princíp ohraničujú.

Škola sprostredkuje žiakom informácie o príležitostiach a možných rizikách, spojených s internetom a komunikáciou prostredníctvom elektronických médií (elektronická pošta, sieťové nástroje) pre prácu a voľný čas.

Škola učí žiakov kritickému postoju pri vyhľadávaní, zhromažďovaní a spracovávaní informácií, uvedomeniu si problémov súvisiacich s platnosťou a spoľahlivosťou dostupných informácií.

Učí ich poznať právne a etické zásady, ktoré je potrebné dodržiavať pri interaktívnom využívaní IKT.

Waldorfská pedagogika kladie veľký dôraz na rozvoj technologickej gramotnosti. Už v predškolských waldorfských zariadeniach aj v prvých rokoch waldorfskej školy sa deti učia pracovať s elementárnymi nástrojmi a technikou pri práci s farbami, voskom, látkou, neskôr s drevom, meďou, kameňom, spoznajú princípy parného stroja, spaľovacieho motora a iných strojov priemyselnej revolúcie. Počítač ako fenomén dnešnej doby stojí na konci vývoja techniky. Preto je zaradený na konci školskej dochádzky ako prirodzené vyvrcholenie technologickeho vývoja ľudstva.

Úlohou vyučovania informatiky možno rozdeliť na tri základné oblasti:

1. vedieť ako používať počítač
2. porozumieť aspoň základným princípom fungovania technológií a počítača
3. rozvinúť schopnosť kritického myslenia pri využívaní technológií tak, aby plnili osobné, sociálne a ekologické ciele zmysluplne a zodpovedne tak, aby bol zachovaný život vo svojej mnohorakosti pre budúce generácie

Častokrát sa vyučovanie informatiky redukuje len na prvý bod, na získanie schopnosti ovládať počítačový softvér. Takýmto povrchným pochopením úlohy informatiky vzniká predstava, že používanie počítačov v prvých ročníkoch škôl, dokonca v predškolských zariadeniach, je dobré pre vývoj detí. Ale učiť sa ovládať softvér je to najmenej dôležité, napr. aj preto, lebo technológie veľmi rýchlo zastarávajú. (Aký ma dnes význam, ak niekto ovláda softvér napr. T602, ktorý sa používal ešte pred x- rokmi?)

Schopnosť abstraktného myslenia sa rozvíja s pribúdajúcim vekom dieťaťa. Procesy prebiehajúce v počítači nie sú priamo okom pozorovateľné a je možné im porozumieť iba pomocou abstraktného myslenia, ktoré nadobúda aspoň čiastočne úroveň potrebnú pre základné pochopenie princípov výpočtovej techniky až u žiakov 9. ročníka. Okrem toho týmto poznatkom ešte musia predchádzať určité elementárne poznatky z iných predmetov, teoretické aj praktické, napríklad z fyziky. A keďže predmet informatika má širšiu koncepciu ako len naučiť žiakov ovládať momentálne dostupné technické nástroje (ako napr. počítač) nemá význam s ním začínať skôr. To ale neznamená, že deti sa nemôžu stretnúť s počítačmi už v skorších ročníkoch ako s pomôckou na iných predmetoch, napríklad pri prezentácii určitých vizuálnych javov, ktoré nie je možné jednoducho pozorovať.

Bez akýchkoľvek pochybností možno povedať, že počítače uľahčujú prácu v mnohých oblastiach ľudských činností. Z toho vznikla určitá nekritická glorifikácia výpočtovej techniky a snaha používať ich všade. Ale používanie, počítačov najmä v detstve, má aj druhú stránku. Práca s počítačmi je rizikovým faktorom pre zdravie dieťaťa a vytvára prekážky v jeho prirodzenom vývoji. Potvrdzujú to desiatky výskumov významných pedagógov a informatikov z prestížnych svetových univerzít, ktoré poukazujú na významné riziká pri používaní počítačov v oblastiach:

- riziká fyzického vývoja: jednostranné zaťaženie svalov vedúce ku kŕčom, problém videnia, obezita, vedľajší efekt elektromagnetickej radiácie
 - riziká emocionálneho vývoja: sociálna izolácia, slabší vzťah k rodičom a učiteľom, nedostatok motivácie, emočné oddelenie od komunity, vystavenie komercializácii
- riziká intelektuálneho vývoja: ochromovanie kreativity a schopnosti predstavivosti, ochudobňovanie jazykových schopností, slabá koncentrácia, poruchy pozornosti
- riziká morálneho vývoja: vystavenie detí násiliu, pornografii, vystavovanie informáciám s absenciou morálneho rozmeru

(zdroj: C. Cordes a E. Miller: „Fool's gold“ - <http://www.allianceforchildhood.org/publications>)

V tejto oblasti sme nadviazali úzku spoluprácu s odborníkmi z Technickej univerzity v Košiciach, ktorí lektorsky vyučujú Informatiku.

Deň výučby	Čas	Počet vyučovacích hodín	Názov hodiny	Opis obsahovej náplne
29.5.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Prevody medzi sústavami	Dvojková sústava Operácie v dvojkovej sústave Konverzie medzi sústavami
30.5.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Hardvér počítača	Základná doska Periférie Praktické rozoberanie /skladanie
31.5.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Softvér počítača	Operačné systémy (Win/Linux/MacOS) Aplikácie Praktické ukážky a inštalácie
1.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	3D tlač + budúcnosť IT	TinkerCAD 3D tlačiareň (ukážka tlače)
2.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-13:45	3	Počítačové siete	Nastavenie wifi siete, základy fungovania počítačových sietí
5.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Základy programovania	Python
6.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-13:45	3	Virtuálna realita	Ukážky virtuálnej reality
7.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Internet vecí	Práca s microbit-om
8.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-14:30	4	Vývoj mobilných aplikácií	Práca s jednoduchým nástrojom na vývoj mobilných aplikácií
9.6.2023	11:00 - 12:30 13:00-13:45	3	Budúcnosť IT	Kyberbezpečnosť Umelá inteligencia

Z mnohých výskumov uvedených v danej publikácii možno uviesť aspoň jeden príklad. Veľkým, bežne rozšíreným nepravdivým tvrdením je, že práca s počítačom podporuje

intelektuálny rozvoj a kreativitu. Presný opak je pravdou. Deti, ktoré sú vystavované obrazom produkovaným počítačmi a inými elektronickými médiami strácajú schopnosť vnútornej tvorby obrazov a nových ideí.

Vnútoraná práca fantázie je nahradená počítačom a dieťa zostáva duševne pasívne. V dospievaní sa fantázia a tvorivosť transformuje do kreatívneho myslenia a schopností tvorivo reagovať na nové situácie a prispôbiť sa novým podmienkam. Tieto deti túto schopnosť nemajú alebo ju majú výrazne zníženú.

V dnešnej dobe je veľmi populárne používať počítače v školách. Waldorfská pedagogika ale automaticky nenabieha na každú pedagogickú módnu vlnu, ale zodpovedne zvažuje prínosy, ale aj horeuvedené riziká.

A to, že počítače nie sú využívané vo waldorfskej škole až v tak širokej miere, ako je to dnes populárne, nie je prejavom jej zaostalosti alebo neschopnosti, ale práve naopak. Waldorfská škola rešpektuje najnovšie vedecké poznatky z oblasti pedagogiky, a preto dáva deťom to, čo je pre ich zdravý vývoj potrebné.

Osobný vzťah s živým človekom, namiesto pozerania do obrazovky, reálne zážitky s živou prírodou namiesto virtuálnej reality a simulácií, umenie, ktoré rozvíja emocionálny život namiesto ovládania techniky bez morálneho aspektu, rozvoj rôznorodých motorických činností pri ručných prácach a remeslách na rozdiel od jednotvárneho ťukania do klávesnice.

Mediálna výchova

Digitálny kompetenčný rámec pre občanov EÚ zohľadňuje potrebu postupného osvojovania si digitálnych zručností, ako aj potrebu zachovania dobrej kvality života (well-being). V tomto ohľade je nutné vnímať osvojovanie IKT kompetencií ako úzku súčasť štyroch širších oblastí: informatika, používanie IKT na vyučovaní, prevencia problematických aspektov digitálnych technológií a mediálna výchova.

Cieľom mediálnej výchovy je v tomto zmysle príprava mediálnej zrelosti pre čas, kedy dieťa dosiahne dospelosť. Kľúčovým pojmom sa tu stáva schopnosť selekcie pri schopnosti posúdenia limitov digitálnych technológií pre účely, na ktoré ich človek využíva ako nástroj.

Povedané stručne: používať technológie ako nástroj, teda nebyť nástrojom technológií.

Nástrojom na budovanie mediálnej zrelosti je postupné uvádzanie do sveta technológií v najširšom slova zmysle, teda zohľadnenie vývojových fáz dieťaťa a waldorfského učebného plánu, ktorý umožňuje pochopiť princípy technológií v ich prvotnom základe. Integrálnu súčasť tu tvoria rozhovory s rodičmi, ktorí sú prvou bránou k zodpovednému (a často bohužiaľ aj nezodpovednému) používaniu digitálnych médií.

Poradie postupov pri činnostiach s deťmi je nasledovné:

- senzomotorická integrácia je východiskom tak komunikatívnych schopností, ako aj schopností tvorby, kritickkej reflexie a selekcie
- analógové činnosti predchádzajú činnostiam digitálnym
- tvorenie predchádza konzumáciou

- koordinácia, spolupráca a komunikácia v digitálnej oblasti sa zakladá na koordinácii, spolupráci a komunikácii medzi ľuďmi
- do 4. ročníka absencia práce s digitálnymi médiami (na vyučovaní i doma) – potrebné princípy vyučované metódou „csunplugged“ („počítačová veda bez počítačov“)
- od 5. do 9. ročníka sprevádzané používanie médií dospelým (učiteľ, rodič) – potrebné princípy vyučované metódou „social networks unplugged“ („sociálne siete bez elektriny“)

Zdôraznime ešte raz, že primárnym cieľom nie je digitálna zručnosť, ale mediálna zrelosť, teda schopnosť tvorivého a informovaného používania digitálnych nástrojov v rámci, aký umožňuje vývojová situácia absolventa základnej školy.

Mediálne aktivity v šk. roku 2025/26

1.-4. ročník

Koordinácia aktivít pripravených triednymi učiteľmi v rámci mediálneho konceptu waldorfskej školy – aktivity nepriamej i priamej mediálnej výchovy: Napr. kyanotyp (modrotlač), kamišibai, projekty o zvieratách.

Jedno rodičovské stretnutie v 4. ročníku – aktualizácia triednej dohody o používaní obrazovkových médií

6. ročník:

Jedno rodičovské stretnutie v 6. ročníku – aktualizácia triednej dohody o používaní obrazovkových médií

Čarovná flauta – príprava opery

Etická stránka používania digitálnych médií. Virtuálny profil a reálna identita. Analógová sociálna sieť.

8. ročník:

Etické otázky používania digitálnych médií – Chat GPT, videohry a sociálne siete, trikový film v cudzom jazyku.

Práca v prostredí Google Workspace a Google učebňa – využívanie mejlovej komunikácie a power pointových prezentácií. Bezpečný prechod od off do online prostredia. Rodičovské na túto tému.

Výstupy (indikátory) KK8 absolventa základnej školy:

Má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT najmä ako predpoklad ďalšieho rozvoja.

Vie vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie pre potreby vzdelávania.

Pracuje s bežným základným a aplikačným programovým vybavením počítača a ďalšími prostriedkami informačných a komunikačných technológií.

Uvedomuje si nutnosť posudzovania rozdielnej vierohodnosti rôznych informačných zdrojov a kriticky pristupuje k získaným informáciám, je mediálne gramotný.

KK9 FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená funkčne využívať finančnú gramotnosť a využívať ju v rôznych životných situáciách, vedieť prakticky používať v bežnom živote financie, naučiť sa hospodáriť s financiami, vedieť na čo všetko sa financie používajú v domácnosti a v spoločnosti, ako sa získava HDP, vedieť, čo sú dane, odvody, vedieť komunikovať s inštitúciami.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Základy ekonomickej matematiky - pojmy k ekonomickej matematike, jednoduché účtovníctvo, majetok a vlastníctvo, peniaze výroba, obchod, služby, princípy tržného hospodárstva, banka, kapitál, kreditná a debetná karta, úver. Vede finančný denník v projekte Kaviareň.

Výstupy (indikátory) KK9 absolventa základnej školy:

Ovláda počty súvisiace s obchodom, kolobehom peňazí, rozumie výmennému obchodu Ovláda pojmy platidlo, pôžička, úrok, investícia, kapitál, spotrebný a investičný úver, šek, poukážka, veriteľ, ručiteľ. Rozumie základom bankovníctva rieši, aplikačné úlohy na percentá (aj v prípade, keď percentová časť je väčšia než celok), rieši slovné príklady na časové kontá, pozná pojmy priama úmernosť, pomer, vie využiť trojčlenku na výpočet príkladov s priamou úmerou a mierkou, dodržiava zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastné spôsoby zaobchádzania s peniazmi a so svojím i zvereným majetkom, vyhýba sa rizikám v hospodárení s peniazmi, vysvetlí, akú funkciu plnia banky a aké služby občanom ponúkajú, rozlišuje a porovnáva úlohu výroby, obchodu a služieb, uvedie príklady ich súčasnosti na príklade správania sa kupujúcich a predávajúcich vysvetlí podstatu fungovania trhu

VIII. Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy**Prierezové témy na waldorfskej škole**

Pod prierezovými témami rozumieme nasledujúce špecifické vzdelávacie obsahy:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj
2. Environmentálna výchova
3. Mediálna výchova

4. Multikultúrna výchova
- 5 Ochrana života a zdravia

43

6. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
7. Etická výchova
8. Občianska výchova
9. Čitateľská gramotnosť

Témy sú na škole realizované prostredníctvom:

- integrácie do vzdelávacieho obsahu jedného alebo niekoľkých predmetov (napr. staré remeslá, miery a váhy, kultúra starého Grécka, Dejiny umenia)
- projektov, ktoré sú plánované a realizované jednotlivými ročníkmi (napr. spolupráca s environmentálnym centrom Sosna, projekt bylinková špirála, projekt – Od zrna k chlebu; žiacke projekty v prírodovede)
- kurzami v rámci aktivít školy (napr. kurz prvej pomoci v rámci školy v prírode, poučenie o bezpečnosti pri práci v škole, cvičenie BOZP, cvičenie požiarneho poplachu)
- tvorivými dielňami a skupinovú prácou (napr. prevencia pred šikanou; stretnutie so psychológom na tému: priateľstvo, vzťahy a sexuálna výchova)
- exkurziami a triednymi pobytmi mimo školy (napr. staré remeslá; starogrécka olympiáda, lesnícke praktikum, poľnohospodárske praktikum)

Stručná charakteristika prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj

- kultivovanie vzťahov v triede (so spolužiakmi a dospelými) ako mikrospoločenia, v ktorom sa žiaci učia základným osobnostným kompetenciám
- rozvíjanie osobnostného potenciálu a integrity žiakov, osobných a sociálnych spôsobilostí,
- posilňovanie schopností asertívnej komunikácie
- posilňovanie schopností komunikovať, uplatňovať si svoje práva, vedieť si vyjadriť svoj názor a schopnosti spolupracovať

- práva dieťaťa, prevencia sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, závislosti, užívanie návykových látok)
- rozvíjanie sebareflexie, poznávanie seba samého, svojich predností i nedostatkov
- rozvíjanie sebaúcty, sebadôvery a schopnosti prevziať zodpovednosť za svoje konanie

Environmentálna výchova

- pestovanie vedomostí, zručností a postojov k tvorbe a ochrane životného prostredia,
- pestovanie praktických ekologických aktivít od najnižších ročníkov
- vo vyšších ročníkoch sprostredkovanie základných ekologických pojmov
- budovanie dažďových záhrad, zber dažďovej vody
- budovanie úkrytov pre hmyz
- rozvíjanie celostného pohľadu na spolužitie človeka a prírody
- ochrana fauny a flóry
- porozumenie historickým vzťahom a súčasným výzvam pri ochrane našej planéty
- práca na školskom pozemku, tvorba bylinkovej špirály
- žiacke stavby na pozemku v súlade s prostredím

Mediálna výchova

- v nižších ročníkoch ochrana pred negatívnym vplyvom „mediálneho sveta“, obmedzené využívanie médií v procese vyučovania - spolupráca s rodičmi, ich dôkladná informovanosť na túto tému
- vo vyšších ročníkoch pestovanie schopností využívať multimédiá v príprave na vyučovanie
- rozvíjanie stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, selektívneho využívania médií
- poskytovanie pozitívnych príkladov použitia médií
- cieľavedomé rozvíjanie schopnosti posudzovať mediálne šírené posolstvá a informácie

Multikultúrna výchova

- pestovanie pozitívneho príkladu ako prevencie voči neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbii,
- antidiskriminácia
- národnostné menšiny
- prisťahovalecká otázka
- sprostredkovanie rozmanitých kultúrnych a historických pohľadov na iné národy, rasy a kultúry - ako sa obliekali Gréci -5. r., dejiny odievania v 8.r,
- pestovanie umeleckých obsahov iných kultúr (hudba a spev, príbehy iných národov, šitie bábik v inonárodných krojoch, umelecké spracovanie dejín, divadlo, šport, literatúra, návšteva kultúrnych pamiatok),
- kultivovanie dvoch cudzích jazykov od prvého ročníka.

Ochrana života a zdravia

- výchova k postojom, vedomostiam a schopnostiam žiakov, zameraných na ochranu života a zdravia (aj v mimoriadnych situáciách),
- výchova k správnym návykom v starostlivosti o svoje zdravie a bezpečnosť svojho okolia,
- pravidelné poučenia o zásadách bezpečnosti pri práci v kluboch, na pracovnom vyučovaní, v telocvični, v laboratóriu,
- dodržiavanie dohodnutých pravidiel a zásad prvej pomoci,
- celoškolské poplachové cvičenia a nástupové aktivity,
- pestovanie dobrej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž prostredníctvom pohybových cvičení a aktivít v rámci telesnej výchovy
- dostatok pohybu a pravidelné výlety do prírody (organizujeme „školy v prírode“ prakticky v každom ročníku), plavecké a lyžiarske kurzy.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- rozvíjanie schopností –komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi,
- pestovanie zručností prezentácie na verejnosti prostredníctvom pravidelných triednych a školských besiedok a slávností, spoločných aj individuálnych vystúpení, záverečné projekty deviatakov,
- prezentovanie pohybovej obratnosti a zručnosti v rámci projektov: starogrécka olympiáda a školský cirkus,
- bohatá činnosť v rámci žiackych projektov vo vzdelávacích predmetoch (prírodoveda, dejepis, zemepis, biológia, chémia, čitateľský denník, cudzie jazyky), cvičenie schopnosti
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne.
- záverečné individuálne ročníkové projekty v 8. a 9. ročníku a záverečný spoločný divadelný projekt

Etická výchova a Občianska výchova

Etická výchova a občianska výchova nie sú na waldorfskej škole vedené ako samostatné predmety, ale sú integrovanou súčasťou iných predmetov.

Jednotlivé témy etickej a občianskej výchovy sú súčasťou waldorfskej metodiky prístupu k žiakom, súvisia s kultúrou tvorenia pravidiel, rozšírenej komunikácie so žiakmi a triedou ako celkom, spôsobmi riešenia konfliktov, prístupom k iniciatíve žiakov. Takáto praktická cesta a zážitok tvorí v žiakoch potenciál pre etické uvažovanie a konanie.

Témy sú prirodzenou súčasťou učiva waldorfskej školy a sú rozmanito zapracované do učebnej látky.

Čitateľská gramotnosť

Je učiteľmi rozvíjaná a podporovaná. Žiaci sú podnecovaní k tvorbe triednych knižníc. Prinášajú doplňujúce knihy k preberaným témam, pripravujú si referáty s doplňujúcimi informáciami, čítajú zaujímavé časti z kníh, ktoré práve aktuálne čítajú. Tvorba triednej knižnice záleží na konkrétnom triednom učiteľovi v ročníku. Tvorí básne.

IX. Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách

Základnou myšlienkou, z ktorej vychádza waldorfská škola je celosť prístupu k žiakovi a vyučovacím obsahom. V súvislosti s medzipredmetovými vzťahmi zdôrazňujeme:

1. Poznávacia činnosť žiaka je celostná, t.j. nie je rozčlenená na oblasti, témy, predmety.
2. Postupovanie od celku k častiam.
3. Jednotným celkom, stredom je človek a jeho vzťah k svetu (k prírode, spoločnosti, kultúre, histórii atď.)
4. V rámci jedného predmetu škola integruje vzdelávacie obsahy, ktoré sú určitým aspektom celku.

Ako sa to prejavuje v prvkoch waldorfskej pedagogiky:

- téma jedného vyučovacieho predmetu sa osvetlí znalosťami z iného vyučovacieho predmetu.

Téma tak dostáva širší kontext, kvalitu, (napr. projekt – Staré Grécko prechádza niekoľkými predmetmi; dejepis – história starých Grékov, literatúra a jazyk – grécke báje a mýty, ručné práce – šitie chitónov, zástavy, telocvik – nácvik disciplín starogréckej olympiády, eurytmia – nácvik rytmu hexametru, jazyky – nácvik olympijskej hymny vo viacerých rečiach),

- **súvislosť javov v novej situácii iného predmetu** (napr. trávenie a zdravý životný štýl na biológii v 7. ročníku; k tomu chémia tukov, cukrov a bielkovín v 8. ročníku),

- **prepojenie s praktickými činnosťami** (dejepis v 6. ročníku staroveký Rím: nácvik divadla, aktivita – hra na senát, literatúra – prednes básní z Ovídia),

- **horizontálne prepojenie v rámci predmetu** (nižšie ročníky: kreslenie foriem geometrických útvarov trojuholníkov a štvorcov, dôležité pre rozvoj predstavivosti, ktorú - vo vyšších ročníkoch uplatňujú, napr. pri Pytagorovej vete, jej vyvodení a pochopení),

- **téma intenzívne prežívaná a preberaná v rámci viacerých predmetov súčasne** - napr. renesancia v 7. ročníku: dejepis (história), hudba (nácvik tancov), cudzie jazyky (recitácia dobových textov), výtvarná výchova (nácvik farebnej a lineárnej perspektívy), rozprávací látka (zámorské objavy, vynálezy),

- **jeden učiteľ vyučujúci viacero predmetov**; učiteľ má prístup k viacerým spoločným témam, sprostredkuje konzistentné chápanie pojmov i jednotlivých tém.

X. Zabezpečenie vyučovania žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

V práci so žiakmi so špeciálnymi potrebami škola využíva niekoľko nástrojov:

1. Pedagogická konferencia
2. Spolupráca s rodičom
3. Využívanie služieb odborníkov

1. Táto postupnosť je pri riešení problémov variabilná. V prípade potreby venujeme dieťaťu zvýšenú pozornosť, pričom sa opierame o názory odborníkov v úzkej spolupráci s rodičmi. Pedagogická konferencia patrí k najdôležitejším a najčastejšie využívaným nástrojom v spoznávaní špeciálnych potrieb žiakov a ich napĺňaní.

Stretnutia kolegov sú priestorom na vzájomné zdieľanie informácií o žiakovi a hľadania adekvátnych metodických postupov. Pri tejto práci dôsledne využívame základnú pedagogickú literatúru Všeobecná náuka o človeku.

2. Spolupráca s rodičom – individuálne konzultácie podľa potreby a dohody. Triedne mesačné rodičovské stretnutia. Prednášky z waldorfskej vývinovej psychológie. Návštevy na vyučovaní.

3. Využívanie služieb odborníkov

Škola spolupracuje s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, dodržiava postup pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami určený legislatívou. Riadi sa odporúčaniami uvedeného poradenského zariadenia, má prideleného pracovníka, ktorý školu navštevuje podľa harmonogramu návštev. V prípade odporúčania odborníkov škola pristúpi k vypracovaniu dokumentácie k individuálnemu začleneniu – Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do základnej školy, ktorý obsahuje Individuálny výchovno-vzdelávací program. So žiakom so ŠVVP vo zvýšenej miere pracuje triedny učiteľ, ktorý sa v zmysle waldorfskej metodiky individuálne venuje tomuto žiakovi nad rámec svojich pracovných povinností. Dlhoročné skúsenosti s takýmto individuálnym prístupom ukazujú, že metodika waldorfskej pedagogiky má vplyv na to, že niektoré poruchy učenia sa u žiakov vôbec nerozvinú. Je víziou školy mať pre prácu s týmito žiakmi arteterapeuta a špeciálneho pedagóga, ktorý absolvuje štúdium waldorfskej pedagogiky.

Práca s nadanými deťmi

Nadanie detí dokáže waldorfská pedagogika tvorivo zhodnotiť. Tieto deti sa ľahko adaptujú v kolektíve, dokážu byť pomocníkmi učiteľa v triede. Často svojou prítomnosťou harmonizujú priebeh vyučovania, nakoľko bývajú motivovaní k učeniu a dokážu strhnúť svojich spolužiakov k lepšiemu výkonu a pomôcť im.

Howard Gardner identifikoval rôzne typy jednostranne nadaných študentov a podľa toho pomenoval 8 typov inteligencie a to:

1. jazyková alebo slovná inteligencia
2. logicko-matematická inteligencia
3. priestorová inteligencia
4. telesno-kinestetická inteligencia
5. hudobná inteligencia
6. medziľudská inteligencia
7. intrapersonálna -sebapoznávacia inteligencia
8. prírodovedná inteligencia

Ak je dieťa podporované vo svojej jednostrannosti, často "vyhorí" v tomto krátkom období „geniality“. Preto medzi najčastejšie používané nástroje učiteľa, ktorý má v triede mimoriadne nadané dieťa patrí tímová, skupinová práca, ale aj práca vo dvojiciach. Vedeť tieto deti k tomu, aby pomáhali svojim spolužiakom. Týmto sa učia formulovať svoje vedomosti, zdieľať ich s inými, učia sa schopnosti inak sa pozerat' na to, čo vedia a často ich táto pomoc vedie k prehĺbeniu vedomostí.

XI. Kontrolná činnosť školy a autoevalvačné postupy

Cieľ kontrolných a autoevalvačných postupov

- rozpoznanie a zhodnotenie aktuálneho stavu školy vzhľadom k určeným cieľom a plánom. To umožňuje získať podklady pre ďalšie plánovanie a realizáciu rozvoja školy.
- zabezpečenie dôslednej realizácie stanovených cieľov a úloh školy v danom období.

Oblasti:

1. Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah U-R-Ž)
2. Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie žiakov
3. Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
4. Školská klíma a spolupráca školy s rodičmi a miestnou komunitou
5. Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy priamo aj nepriamo súvisiace s pedagogickou činnosťou, celoživotné vzdelávanie pedagógov)
6. Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy

Nástroje kontroly a autoevalvácie:

Nástroje sú vymedzené pre jednotlivé oblasti nasledovne:

1. Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah medzi U-R-Ž)
 - hospitačná činnosť riaditeľa školy
 - hospitačná činnosť uvádzajúceho učiteľa a rozbor vyučovacej jednotky
 - vzájomné hospitácie učiteľov a rozbor vyučovacej jednotky
 - rozhovory o triedach, vyučovaní a pedagogických otázkach na pedagogickej konferencii
 - vedenie aktivít a výstupov školy vo Výročnej správe školy a na webovej stránke školy
 - ročný veľký spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka
 - umožnenie účasti na vyučovaní rodičom
 - hospitačná činnosť kolegov z iných štátnych aj waldorfských škôl
2. Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie

3. Žiakov - rozhovory o žiakoch na pedagogickej konferencii
 - hodnotiace rozhovory učiteľov na konkrétne témy v rámci pedagogických konferencií
 - hodnotiace rozhovory v rámci pracovných skupín učiteľov, ktorí učia v jednej triede
 - konzultačné stretnutia s rodičmi žiakov
4. Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
 - kontrola epochových zošitov, projektov a ich prezentácie
 - písomné preverovanie vedomostí žiakov
 - realizácia systému percentuálneho a klasifikačného hodnotenia vo vyšších ročníkoch
 - široká konzultačná činnosť vzdelávacích výsledkov s rodičmi žiakov
 - spätné väzby žiakov po prestupe na stredné školy a štatistiky umiestnenia absolventov školy
 - slovné hodnotenie v koncoročných vysvedčeniach
4. Školská klíma a spolupráca školy s rodičmi a miestnou komunitou
 - dotazníky a konzultácie s rodičmi
 - pravidelné rodičovské triedne stretnutia
 - v prípade potreby vytvorenie pracovných skupín k riešeniu konkrétnych úloh
 - v prípade potreby konzultačná činnosť skúsených zahraničných waldorfských kolegov
5. Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy súvisiace s organizáciou školy)
 - rozhovory v rámci pedagogických konferencií, pedagogické témy
 - hodnotiace rozhovory s novým kolegom priebežne počas roka a vyhodnocovací rozhovor na konci školského roka
 - ročný spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka
6. Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy
 - plánovanie nasledujúceho obdobia a nákup učebných pomôcok a potrieb

Časový rozvrh kontrolných a autoevalvačných činností

- pravidelné stretnutia v rámci pedagogickej konferencie – 1x týždenne
- stretnutia pracovných skupín k pedagogickým a organizačným témam – podľa potreby
- stretnutia Rady školy – podľa plánu
- individuálne konzultácie s rodičmi – podľa potrieb – určuje každý triedny učiteľ
- triedne rodičovské stretnutia – raz mesačne
- činnosť uvádzajúcich učiteľov – hospitácie a konzultácie – priebežne
- hospitácie v triedach – priebežne
- spätný pohľad a plánovanie – raz ročne cez letné prázdniny
- dotazníky pre rodičov – raz ročne
- písomné testovanie vedomostí, prezentácie projektov, Testovanie 9, Testovanie 5

Výstupy kontrolnej činnosti a autoevalvačných postupov školy

- rozhodnutia školy zapísané v zápisniciach Pedagogického kolégia, pracovných skupín
- zápisnice zo stretnutí
- školský vzdelávací program a plán práce školy
- archív písomných prác žiakov
- portfólio prác žiakov (na konci každého školského roka odovzdané žiakom)
- výročné správy a hodnotiace správy
- kontrolné finančné správy a uzávierky, prípadne audity

XII. Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Waldorfská škola používa mnoho foriem hodnotenia, ako sú: školské správy, štúdia o dieťati, diagnostická správa (napr. správa o školskej zrelosti), určenie dosiahnutých úrovní v oblasti vzdelávania. Dokladom o získanom stupni vzdelania je oficiálne vysvedčenie s doložkou.

Na základe niekoľkoročných skúseností sa vo waldorfskej škole používa systém hodnotenia, ktorý berie do úvahy požiadavky učiteľov, rodičov a aj podmienky prostredia, do ktorého sa naši žiaci dostávajú pri výbere ďalšej školy a po prestupe na strednú školu. Nasledujú spôsoby hodnotenia v rámci školy:

1. Slovné hodnotenie v ročníkoch 1. až 8.
2. Systém klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Každý žiak waldorfskej školy dostáva oficiálne tlačivo slovného hodnotenia, v 9. ročníku len klasifikačné vysvedčenie – pre potreby prijímania na stredné školy. Okrem týchto oficiálnych Hodnotení dostáva aj osobné umelecké vysvedčenie od triedneho učiteľa. Toto umelecké vysvedčenie je písané formou básní, príbehov alebo výrokov významných osobností, môže byť doplnené výtvarne, je osobným posolstvom triedneho učiteľa k individualite žiaka. Je na každom triednom učiteľovi akú formu tohto vysvedčenia zvolí pre jednotlivý ročník a jednotlivého žiaka, a do ktorého ročníka túto formu ešte zvolí.

Slovné hodnotenie v ročníkoch 1.-8.

Pri individuálnych stretnutiach so žiakom a rodičom učiteľ slovne hodnotí prácu žiaka. Prebieha v ústnej a písomnej podobe. Ústnou formou sa vyjadruje priebežné hodnotenie počas školského roka.

Písomné slovné hodnotenie žiaka je vo waldorfskej škole súčasťou vysvedčenia. Hodnotenie žiaka je tvorené učiteľom na základe jeho záznamov pozorovaní žiaka. Hodnotenie zvyčajne obsahuje:

- všeobecnú charakteristiku dieťaťa, poukázanie na jeho silnejšie a slabšie stránky,
- zhodnotenie:

- spolupráce (dĺžka sústredenia, kooperácia, schopnosť reagovať)
- progresu a schopností v jednotlivých predmetoch (vrátane pochopenia učiva, ústnych a písomných znalostí)
- veku primeranej schopnosti pracovať samostatne
- sociálneho správania (počúvanie, práca s ostatnými, spolupráca)
- aktivity (prezentácia práce, úhladnosť, vypracovanosť úloh)
- úrovne zapojenia sa do práce v triede a citovo-estetické prežívanie

- krátky súhrn absolvovaných učebných tém za uplynulé obdobie, pokrok v

rámci predmetov v znalostiach a zručnostiach žiaka.

Systém klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Na základe rozhodnutia Pedagogického kolégia 22. augusta 2019 prebieha klasifikačný systém hodnotenia žiakov nasledovne:

V ročníkoch 1. - 5. - sa pri hodnotení opierame o pozorovanie triedneho učiteľa a odborných učiteľov vyučujúcich v daných ročníkoch. K hodnoteniu jednotlivých žiakov sa učitelia stretávajú a vedú rozhovory.

V 6. ročníku - je vhodné pristúpiť k percentuálnemu hodnoteniu samostatných prác, keďže percentá sú súčasťou učebných osnov pre daný ročník a žiaci sú schopní vypočítať si percentuálnu úspešnosť sami. Takto ohodnotenú prácu odnesú rodičom k nahliadnutiu, rodič ju podpíše, žiak donesie späť do školy a triedny učiteľ ju založí. Miera takto hodnotených prác je na voľbe každého vyučujúceho a na triednom. Ide hlavne o informovanosť rodiča a aj samotné dieťa je rado, keď jasne vidí ako stojí v danom predmete.

V 7. ročníku - pokračovanie v nastavenom systéme v predchádzajúcom ročníku, ale už s istou pravidelnosťou.

K žiakom pôjdu jasné kritéria hodnotenia – v epochových predmetoch 1x týždenne menšia samostatná práca a na konci epochy jedna záverečná samostatná práca.

Žiaci si vypočítajú percentuálnu úspešnosť, odnesú prácu rodičom k nahliadnutiu, ktorí hodnotenie podpíšu a žiak donesie prácu učiteľovi. Pri vyučovaní jazykov po ukončení témy žiaci vypracujú väčšiu samostatnú prácu a v rámci témy budú robiť kratšie a menšie samostatné práce, tak ako určí vyučujúci.

Pri neúspešnej samostatnej práci žiak bude doskúšaný v zmysle doučenia sa toho, čo nevedel.

V 8. ročníku zostáva nastavený systém z predchádzajúceho ročníka, čiže percentuálne hodnotenie žiackej práce – písomné práce, ústne odpovede - a žiakom k percentuálnemu hodnoteniu bude pridaná známka. Okrem samostatných prác sa bude hodnotiť úprava v zošitoch, domáca príprava na vyučovanie, dodržanie termínov odovzdania prác, aktivita na hodinách, vypracovanie projektov.

V 9. ročníku budú žiaci hodnotení známkou, zapísanou do klasifikačného hárku. Na vysvedčení budú klasifikovaní podľa nadobudnutých známok. Pre potreby prijímacích skúšok na stredné školy bude žiakom vystavené známkové vysvedčenie aj za nižšie ročníky – podľa požiadaviek konkrétnych stredných škôl.

XIII. Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu

Škola má povinnosť vytvoriť bezpečné prostredie pre svojich žiakov. Zároveň však také, kde žiaci môžu v dôvere rozvíjať, cvičiť a skúšať svoje rastúce zručnosti a schopnosti. Na zabezpečenie týchto podmienok škola realizuje:

- priebežné oboznamovanie žiakov so Školským poriadkom školy - s pravidlami správania sa, pravidlami uplatňovanými v priestore školy, v telocvični, školskom klube, na pracovnom vyučovaní, v jedálni, v areáli školy, na výlete, vychádzke

- rozdelenie úloh pri zabezpečení dohľadu nad žiakmi počas prestávok, alebo mimotriednych školských akciách

- škola dôsledne a včas komunikuje s rodičmi žiakov v prípade úrazov alebo pri neplnení zásad bezpečnosti práce zo strany žiaka
- poučenie žiakov o BOZP a PO počas prázdnin a voľných dní preukázateľne v triednej knihe.

Prílohy školského vzdelávacieho programu

Školský poriadok

Učebné osnovy WŠ

Učebný plán WŠ